

Szerkesztőség: Kiadónival
és nyomda: Bui. Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4.
Telefon: 151. Sürögnyomtatás:
Közlőny. Arad. —: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdonosi
kiadása és rotációs nyomása,
Mecsejenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente
840, félévre 420, negyed-
évre 210, havonta 70 Lej.
Külföldre havonta 50 Lej.
több —: Erves szám 3 Lej.
Vasárnap 5 Lej. —: (Bucurestiben 50 bani felár.)
Hirdetések tarifa szerint. —:

XLVII. évfolyam, 269. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Péntek, 1932. november 18

Negyven hadosztályt

három napon belül, tíz nap alatt ötmillió fehér és színes harcost állíthat fegyverbe a világ bankárja, Franciaország, — ha úgy akarná újra a világ végzete. Mint a kárhozát mesebeli „Terülj asztalkám”-ja: szuronyerdők, villanyárammal telített drótakadályok, gázfelhők szállhatják meg a Rajna francia partját és négyezer lomha tank, ötezer gyors páncélos bombavető repülőgép sorakozhat fel egyetlen intésre, hogy megkezdjék pusztító útjukat az ellenséges területek felé...

Ezt írja a Kölnische Illustrierte Zeitung világszenzációt keltő külön francia-fegyverkezési száma és éppen ezért, sehogyssem érti a világ Paul Boncour aggodalmait, aki még mindig attól retteg, hogy a francia hadsereg nem megbízható, a felszerelése elavult és félti honát, hogy a hadsereg számára még kellemtelen meglepetéseket szerezhet. Négy-miljiárd aranyfrankot fordított a francia kormány az elmúlt évben az örült fegyverkezésre és 13 milliárd frankot kaptak a kisantant-államok, csak hogy a francia vezérkar utasításai nyomán investálják a súlyos összegeket: de Paul Boncour azért mégis aggódik, vést jelez és újabb aranyfrank-milliárdot sürget a kormánytól, mert a francia hadianyaggyárak füstölő kéményeibe kell a szén és Schneider-Creuzotéknak kell a halálhozó arany...

Kinek van igaza? A német sajtónak-e, amely gerinán alaposan hordotta össze adatait a francia fegyverkezéssel, vagy Paul Boncournak-e, aki féltő honfiúi szíjjel kér újabb milliárdot Schneider-Creuzoték számára...?

Az aggó világ számára nem ad nyitást és megnyugtató választ a földnek egy nagyhatalmassága sem. Genfben a leszerelési konferencia zöldsztala körül a biztonság és az egyenjogúság elvi kérdéséről folyik a vita: oda nem hatnak el a kölni leleplezések adatai, de nem hatnak el Boncour kesergései sem a nehézségek megbízhatatlanságáról és az afrikai francia-harcosok megbízhatóságáról. Itt a francia konstruktív leszerelési terv körül robbant ki az újabb vita, amelyért hazaárulási vádat kovácsolnak a beteg Herriot ellen elonségei, — holott Herriot igazán nem vádolható azzal, hogy Németország nagy barátja volna. Éppen ezért kelihet feltűnést az angol külügyminiszter mai felszólalása, aki — mint ha csak olvasta volna a Kölnische Illustrierte Zeitung leszerelési számát, — arról beszél, hogy ha lefegyverezték a német hadsereget, fegyverezték le a franciát, meg a többit is. A biztonság elvét az angolok egyenjogú alapon kívánják alkalmazni és az egyenjogúság elvét — biztonsági alapon. Ha Németországot tényleg egyenjogú tagnak tekintik a Népszövetség keretei között, lehetetlenség vele szemben továbbra is, mint legyőzött állammal szemben járni el.

Mindaz elvi, diplomáciai csatározás, külpolitikai játék, nemzetközi taktika. A reális valóság ott dübörög a mozgékony francia milliárdok arany-görgetegében, amelyeket acéllá, gázzá és robbanószerékké varázsolnak át a teljes üzemművel dolgozó francia hadianyaggyárak. A leszerelési genfi apostolai mindaddig száraz borsót hánynak beszédeikkel a sima márványfalakra, míg a népek öntudata nem lesz erősebb a diplomata és a politikusok üzleti befolyásánál és üzleti összeköttetésénél. Vagy amíg az államférfiak is belátják, hogy a drága fegyvereknél jobban megvédi az egyes országok vagyoni és területi integritását a küzködő embermilliók egyforma munka- és békevégya.

A revízióellenes véres tüntetések ügye a parlament előtt

Willer József nagyhatású interpellációja. --- Iorga kellemetlen kérdései. --- Titulescu megnyugtató válasza az interpellációra

Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának telefonjelentése: A szenátus mai ülésén bukása óta először jelent meg Iorga professzor, aki megszerezte magának a jogszerinti szenátorságot. Parlamenti szereplését azzal kezdte, hogy régi ellenfelének, Titulescu külügyminiszternek kellemetlen kérdéseket tegyen fel. Felvilágosításokat kért Titulescutól arra a szerepre vonatkozólag, amelyet az utolsó tíz év alatt betöltött külföldi misszióiban és a belföldi kormányváltások alkalmával. Kérte a külügyminisztert, ismerje-e azokat a kötelességeket, amelyekkel egy állami alkalmazott tartozik kormányával szemben. *Hogyan érzi magát egy kormányának ugyanazon tagjai között, akiket ő buktatott meg és azon többség előtt, amely azt a kormányt, valamint a jelenlegit is támogatja?* Ha a külügyminiszter Genfben utaznék, akkor a mi-

niszterelnöktől vár választ interpellációjára.

A Kamara ülésén napirend előtt Bratianu György az Oroszországgal kötendő megemlékező szerződés kérdését teszi szóvá. Elmondja, hogy már az elmúlt ülésszakban is interpellált az Oroszországgal folyamatban volt tárgyalásokról, a kérdéseire azonban választ nem kapott, mert a kormány arra hivatkozott, hogy a tárgyalások folyamatban vannak. Tudomása szerint

a tárgyalások elakadtak,

a kormány tehát nem húzhatja meg magát az indiszkréció ürügye mögött. Ma már az egész ország tudja, hogy a tárgyalások irányítása és vezetése terén hibák történtek. Nem is erre vonatkozóan kér felvilágosítást, hanem annak megállapítását kéri, hogy ki követte el a hibákat?

Titulescu megtorlást ígér a súlyos inzultusok miatt

Az ülésen jelen van Titulescu külügyminiszter, aki a többség tapsai között nyomban szólásra emelkedik és kijelenti, hogy lojálisan kíván együttműködni a parlamenti pártokkal és szándéka Bratianu interpellációjára is őszinte választ adni. Kéri azonban a házat és az interpellálót, járuljanak hozzá, hogy választ a jövő héten adhassa meg. A külügyminiszter kérelméhez úgy az interpelláló, mint a többség hozzájárul.

Willer József dr. terjeszti elő ezután interpellációját a Magyar Párt nevében azoknak az uccai tüntetéseknek ügyével kapcsolatban, amelyeket Bucurestiben Magyarország revíziós törekvései ellen rendeztek.

Willer beszéde

— Egy sajtóorganum kezdeményezte ezeket a tüntető gyűléseket — mondja Willer József dr. — amelyeknek felizzított elemei, éretlen és teletöltetlen tömege súlyos zavarásokra ragadtatta magát. Egy újságíró olyan súlyosan inzultált, hogy az ma is ágyban fekszik. Egy magyar lap szerkesztőségét összerombolták, éttermekben, ahol magyar nyelvű étlapot találtak, pusztítottak, törtek, zúztak, a pincéreket inzultálták, sőt a járőröket sem kímélték. Románia magyarságának egy szava sem lehet az ellen, ha Bucuresti népe tüntet Budapest törekvései ellen, de a propaganda körülményeit vizsgálva, felmerül az a kérdés, hogy e tüntetésekben hány százalékkal szerepelt a hazafiság és hányal az üzleti érdek. Hogy a román nemzetnek nem érdeke az ilyen durva eljárás, azt nálamval illetékesebbek is megállapították. A Magyar Párt megállapítja, hogy az ilyen brutáltságok zavarják és súlyosbítják a romániai magyar kisebbség amugy is keserves életét. Az ország magyarsága sem egy szóval, sem egy gesztussal nem adot okot arra, hogy ilyen retorziókban részesítsék, a kilengéseket tehát meg kell belyegezni és a kormánynak kötelessége ezeket idejében elfojtani, nehogy rendszer váljon belőlük. Mélyen aggasztó jelenség, hogy egy zabolátlan tömeg a főváros uccáin az excesszusok egész sorát elkövetesse anélkül, hogy a rend fenntartására hivatott közegek beavatkoztak volna. Méltóztassék elhinni — folytatja Willer — hogy nem a télenkség mondatja velünk e szavakat.

Egy hang a többség soraiból:

— Mikor Erdélyben a román papokat akasztották, az nem volt bűn?

Willer: Nincsen ebben a teremben senki, aki törvénytelenégeket helyeselné. Ami legális, azt viszont senki sem kifogásolhatja. Törvényes intézkedéseket kérünk a magyar kisebbség védelmére.

A Magyar Párt parlamenti csoportja nevében előterjesztett interpellációra a kormány nevében Titulescu külügyminiszter nyomban válaszolt. Biztosítja a felszólaló képviselőt, hogy a kormányt a legjobb intenciók vezérik a magyar kisebbséggel szemben és ez a jóindulat éppúgy megvan a jelenben, mint ahogy meg fog maradni a jövőben is. Ha az események úgy történtek, ahogy az interpelláló képviselő előadta, a kormány nevében kijelenti, hogy azok meg lesznek torolva. Az interpelláló képviselő azonban tett egy kijelentést, amelyet nem hagyhat szó nélkül. Maga is elismerte, hogy a románságnak joga van tüntetni, anélkül, hogy a szomszéd országgal való kapcsolatainkat veszélyeztetnénk.

Heves vita az interpelláció miatt

Willer köszönetet mond a külügyminiszternek válaszáért és külön elismerésének ad kifejezést a készség felett, amelyet Titulescu a magyarság sérelmével szemben tanúsít. — Ami a tüntetések mögött rejlő kiadóhivatali érdekeket illeti...

Socor Emil: Honnan tudja Ön, mi van az illető lap tulajdonos lelkében? (Titulescuhoz): Van Önnek arra garanciája, hogy a tüntetések mögött nincsenek lapérdekek?

Willer: Azért mondtam, hogy ha egy újságíró inzultálnak, egy szerkesztőséget feldolnak, ott lapérdekek is közrejátszódnak az uszítók oldalán.

Moldoveanu Leonte (lib.): Az újságíró, akit Ön említ, Horthy éljenezte és Magyarországot éltette!

Willer: Csak nem gondolja, hogy valaki annyira okatlan legyen, hogy ilyen módon akarjon öngyilkosságot elkövetni.

Willer József ismételtelen megköszöni Titulescu tárgyilagos hangját és ezzel a napirend előtti vita véget ért.

Németország mellé állott Anglia a leszerelés kérdésében

Meglepetések a leszerelési bizottság elnökségi ülésén. Anglia álláspontja

Feltűnést keltő leleplezések a francia fegyverkezésről

Ma tartotta első ülését a leszerelési bizottság elnöksége és az ülésen olyan felszólalások hangoztak el, amelyek előreláthatólag egészen más irányba terelik a leszerelés kérdését, mint ahogyan eddig haladt. *Simon* angol külügyminiszter közel egyórás beszédben fejtette ki az angol álláspontot a leszerelés kérdésében. *Elismeréssel emlékezett meg a francia leszerelési javaslatról* és kijelentette, hogy az angol

kormány nem óhajt ezen a téren konkurrálni és nem nyújt be külön tervezetet. Hangoztatta, hogy a leszerelést az egyenjogúság kérdése akasztotta meg és ezért elsősorban ezt a problémát kell megoldani. Az egyszerűség kedvéért az egyenjogúság kérdésének tárgyalásánál csak Németország ügyét beszélük meg, *de ugyanezek az elvek irányadók Ausztria, Magyarország és Bulgária helyzeténél is*. Az angol álláspontot a következőkben ismertette:

A versaillesi békeszerződés valamennyi államra nézve kötelező. Az ott megállapított feltételeket egyoldalúan nem lehet megváltoztatni, csupán egyezmények útján. Az első lépésnek az általános leszerelésnek kell lenni, amelynek követnie kellett volna Németország kikényszerített leszerelését. Addig, amíg a versaillesi szerződés Németországot leszerelésre kényszerítette, a többi állam fegyverkezésének csökkentésére nézve nem intézkedett, ez a sérelmes pont tehát megváltoztatandó. Németországnak jogában áll egyenrangú félként szerepelni a Népszövetségben. Valamennyi nemzetnek nyilatkozatot kell adnia, amelyben kötelezi magát arra, hogy a vitás kérdéseket nem fogja erőszakkal megoldani. Ami pedig a német hadseregre vonatkozott, kell, hogy a többi államra is kötelező legyen. Az egyenjogúsági szerződést valamennyi állam egyenlő időtartamra köti, teljesen azonos feltételekkel. Még a fegyveres erő minőségére nézve is egyenlőség legyen kötelező. Anglia a maga részéről kész ilyen egyezmény alapján nyomban megkezdeni a leszerelést, az egyenjogúság elve alapján. Németországnak meg kell engedni, hogy ugyanolyan hadihajókat építsen, mint amilyenek a többi állam rendelkeznek. A tengeralattjáró egyformán, minden államnál teljesen kiküszöbölendő. Betiltandó a nehéz tankok használata is. Miután a békeszerződés tiltja Németországnak a 105 milliméternél nagyobb kaliberű ágyú használatát, a többi államnak is hasonló módon kell csökkentenie ágyuparkját. A légi fegyverkezés 33 százalékkal csökkentendő.

Visszahívják a német delegátust

Az angol előterjesztés után a többi delegátus szólalt fel és mindannyian — a lengyel delegátus kivételével — azt a kívánságukat fejezték ki, hogy Németország delegátusa térjen vissza a leszerelési konferenciára. *Henderson* megállapította, hogy *Németország nélkül nem lehet eredménye a konferenciának*, *Rosso* olasz kiküldött pedig leszögezte, hogy a Németország nélküli tárgyalás veszélyes és hiábavaló. *Massiglia* francia delegátus csatlakozott az általános kívánsághoz és a maga részéről is kívánatosnak tartotta Németország visszatérését. Az amerikai delegátus annak szükségességét hangoztatta, hogy a legyőzött államok után a többi is leszereljen és végre gyakorlati eredménye is legyen a sok konferenciáznak. *Benes* csehszlovák külügyminiszter is Németország visszatérése mellett beszélt, *csupán a lengyel delegátus nem csatlakozott a kívánsághoz*.

A leszerelési bizottság ülésével kapcsolatban beszámolunk arról a Párisból érkezett hírről, amely szerint *Paul Boncour* hadügyminiszter ma kijelentette, hogy a francia hadsereg alapos átszervezésre szorul, mert keretei már elavultak. A francia hadseregnél nem viték keresztül gyakorlatilag a háború tanulságait és megtörténhetik, hogy a hadsereg, amely nyugtalanítja szomszédait, kellemetlen meglepetést szerez Franciaországnak a legközelebbi háború alkalmával. Ezért sürgős és szükséges az átszervezés.

A *Kölnische Illustrierte Zeitung* egyébként külön számot adott ki, amelyben képekkel, statisztikai táblázatokkal és szakértők által írott cikkekkel dokumentálni igyekszik a világ közvéleménye előtt azt a tényt, hogy Franciaország azért igyekszik elhuzni a leszerelési konferenciákat, hogy maga annál tökéletesebbé építse ki fegyverkezését.

A kölni, elterjedt német képeslap — melynek ez a száma a világszenzáció erejével hat — vezetőcikkben úgy festi le Franciaországot, mint amely állam egész politikájával és szerveztségével csak az újabb háború kitörésére vár.

Franciaország készen áll arra, hogy hat nap alatt ötmillió katonát dobjon a frontra, állig fegyverben.

A francia állóhaderegnek — írja a lap — 21 gyalogsági hadosztálya, 5 gyarmati hadosztálya, 4 lovashadosztálya és 4 légi hadosztálya van. Szükség esetén azonban még újabb 17 gyarmati hadosztályt mozgósíthat. Franciaország egy esetleges háború esetén három napon belül 40 hadosztályt tud a harctérre küldeni, amelyhez hat napon belül újabb 20 hadosztály csatlakozhat, tehát Franciaországnak tíz napon belül 5 millió kiképzett katonája állhat fegyverben. *Igy néz ki a francia leszerelés — jegyzi meg a cikkíró.*

Készül az új háború

Ennek az óriási hadseregnek a tüzérségi felszerelése hasonló arányokat mutat. 25.000 könnyű, 18.000 nehéz gépfegyvere, 1500 aknavetője, 3200 könnyű- és 2200 nehéz-ágyúja, 4000 tankja és 5000 hadirepülőgépe van. Míg a háború előtt évente 1637 millió aranyfrank volt a francia katonai költségvetés, a „béke” 1931. évében 2700 millió aranyfrankot költöttek a hadügyi tárcára. Ebben az összegben azonban — a *Kölnische Illustrierte Zeitung* adatai szerint — nem szerepelnek azok a nagyszámú rendkívüli hitelek, amelyeket a francia Kamara a hadsereg részére időről-időre megszavazott. Az összeg az 1931. évben összesen négy-millió frankot tett ki.

A menekülő idegen tőke rontja a svájci frank árfolyamát

Gátló intézkedéseket tervez a svájci pénzügyi kormány

LONDONBÓL jelentik: A svájci pénzügyi hatóságok különös intézkedéseket kívánnak életbe léptetni azokkal a jelenségekkel szemben, amelyeket a legutóbbi hetekben egyre intenzívebben észlelnek a svájci pénzpiacokon. Védelmi intézkedések terveiről van szó, amelyeknek az a célja, hogy meggátolja a Svájcban tartózkodó idegen tőke pánikszerű menekülését, mivel az országból kilélel tendáló, nagyszámú külföldi tőkék a svájci frank árfolyamértékét assák alá.

A közelmúlt napokban Párisban egyébként egy nagyszabású csalási ügy pattant ki, a melynek részleteibe egy svájci nagybank is bele van keverve. Ez a körülmény, amelyet egyébként a francia sajtó tulságosan is kihangsúlyozott — a franciaországi svájci tőkés körében feltűnést keltő nyugtalanságot

Titulescu javaslatát elfogadhatatlannak tartja a szovjet

Ujabb bonyodalmak a román-orosz megneemtámadási szerződés körül — Orosz—amerikai közeledés

Varsóból jelentik: Moszkvából érkezett távirati jelentések szerint, a kormány foglalkozott a románokkal kezdett tárgyalásokkal és konkretizálta az eddigi tárgyalások eredményeit. A kérdést maga *Litvinov* terjesztette a szovjet politikai hivatala elé, aki ismertette azt az ajánlatot is, amit a román kormány nevében *Titulescu* tett és úgy jelölt meg, mint a meg egyezés feltétlen előfeltételét. A szovjetkormány magáévá tette *Litvinov* előterjesztését és a maga részéről is leszögezte azt, hogy a román külügyminiszter ajánlatát elfogadhatatlannak tartja. Ennek ellenére, úgy *Litvinov*, mint a politikai hivatal arra az álláspontra helyezkedett, hogy bár a meg egyezésre alig lát reményt, mivel a szovjetkormány nem fogadhatja el a szerződés előfeltételeként a román külügyminiszter javaslatát, a további tárgyalások fonalát mégis felveszi, abban a reményben, hogy Románia a további tárgyalások során engedékenységet fog tanúsítani. Amennyiben ez nem következne be, Oroszország a tárgyalások folytatásával dokumentálni kívánja a nyugati államok felé azt a tényt, hogy benne minden jóakarattal megvolt a béke megszilárdítására s egyedül a román kormány rideg magatartása okozta azt, hogy nem sikerült a francia és a lengyel egyezményeket kiegészíteni, hasonló tartalmu román-orosz megneemtámadási szerződéssel.

A szovjet politikai hivatalának feltűnést keltő közléseit egészítik ki azok a varsói jelentések, amelyek a lengyel szejm elhatározásáról írnak. Hír szerint ugyanis a lengyel szejm, mindjárt megnyitó ülése után tárgyalás alá kívánja venni a lengyel-orosz megneemtámadási szerződést és rövidesen ratifikálja az egyezmény megállapításait. A szejm megnyitó ülését december hó hetedikére tűzték ki.

A szovjetkormány elhatározását alátámasztani látszik külpolitikailag az a washingtoni híradás, amely szerint politikai körök biztosra veszik, hogy *Hoover* távozásával és a demokratapárt uralomrajutásával, ismét aktuálissá válik a szovjettel való diplomáciai viszony felvétele. Az egész amerikai demokráta sajtó ugyanis azon a véleményen van, hogy az orosz kapcsolatokat újra fel kell venni. A demokraták győzelmével, — írja a demokráta párt sajtó, — eltűnt az orosz-amerikai közeledés egyik jelentékeny akadály, nevezetesen a szenátus heves ellenzése is. Az új szenátus támogatására, — írják a lapok, — bizton számítani lehet.

A sajtó közléseit megerősíteni látszanak a hivatalos körök megnyilatkozásai is, amelyek szerint 1933. év őszéig, minden valószínűség szerint befejezik az előkészítő munkálatokat a diplomáciai kapcsolatok felvételére. Am az sem lehetetlen, hogy csupán a szovjet külügyi irodáinak propagandája dolgozik az amerikai demokráta sajtóban és a hivatalos körök olvassák a legnagyobb meglepetéssel a nekik tulajdonított kijelentéseket.

eredményezett, aminek következtében megkezdődött a Svájcba mentett francia tőke kiszivárgása is. Ugyanez a folyamat tapasztalható a német tőkeérdekeltségek körében is, ami természetesen csak növeli a svájci hivatalos pénzügyi körök aggodalmát.

LEMONDOTT a Papen-kormány

Nagy izgalmak előzték meg a kormány lemondását. -- A baloldali pártok politikai sztrájkra készülnek. -- Hitler szerepe a kormányválságban

Berlinből jelentik: A német belpolitikai frontokon a zürzavar egyre nő és valószínű, hogy Papen kancellár egyedül megtudná találni a kibontakozás felé vezető utat. A baloldali pártok, élükön a szociáldemokratákkal és a nemzeti-szociálistákkal a legmerekvebben elzárkóznak minden pártközi együttműködést célzó javaslat elől, mivel a szociáldemokraták ragaszkodnak ahhoz a kívánságukhoz, hogy csak abban az esetben hajlandók tárgyalni, ha az elcsapott Braun-kormányt előbbi jogába visszahelyezik. Ugyanekkor a szociáldemokraták tárgyalásokat kezdtek a kommunistákkal is, amelyek során — hír szerint —

Hitler közeledett a baloldali koalíció felé.

Miután Papen és megbízottai egész napon át tárgyaltak, a centrum- és a bajor néppárt képviselői bejelentették Papennek, hogy nem tartják lehetségesnek a parlamentben az ugynevezett „nemzeti összefogás” tervét, ameddig Papen marad a kancellár. A parlament 585 képviselője közül a jelen pillanatban mindössze 62 képviselő maradt Papennél: érthető tehát, hogy ezzel a kisebbséggel Papen húzódozik bármilyen parlamenti harctól.

Az újabb távirati jelentések szerint Papen ma megjelenik Hindenburg elnöknel, akinek csak eredménytelenségről lesz kénytelen beszámolni. Valószínű, hogy ezek után Hindenburg közvetlenül maga fog tárgyalásokat folytatni a pártokkal és ezekből a tárgyalásokból Papent kizárja. Így történt ez Brüning bukása előtt is. Egyébként is tegnap az esti órákban megjelent a birodalmi elnök megbízottja Papennél, akit megkérdezett, hogy

hajlandó-e lemondani...?

Papen kijelentette, hogy a hatalomhoz nem ragaszkodik, lemondani azonban csak akkor hajlandó, ha az elnök kész kormánylistát mutat fel. Nem kívánja a német népet még egy újabb, hosszantartó kormányválságnak kitenni, mert véleménye szerint bizonyos elemek ezeket a napokat önös és nemzetietlen céljaik számára használnák fel. Hindenburg megbízottja erre közölte, hogy az elnök nem kíván koalíciós kormányt. Annyi azonban máris bizonyosra

vehető, hogy *Hitlerről semmiféle tekintetben sem lehet szó,*

az elnök Hitlerrel meg sem hívta a kihallgatásokra.

Papen a kijelentéseket megnyugvással vette tudomásul.

Baloldali körökből származó hírek terjedtek el tegnap a késő esti órákban Berlinben, arról van szó, hogy a baloldali pártok, melyek egymásközt ugyszólván már meg is egyeztek,

politikai sztrájkba lépnek.

Bizonyos politikai körök véleménye szerint Papen csak azért jelenik ma meg az elnöknel, hogy lemondását benyújtsa, erre enged következtetni az a körülmény is, hogy a kancellár tegnap az éjjeli órákban minisztertanácsot hívott össze, mely jóval éjjél utánig tartott.

Abban az esetben, ha Papen egyáltalán nem váratlan lemondása valóban bekövetkezne, úgy Hindenburg azon ironikus helyzet elé volna állítva, hogy a legközelebbi teendőket az alkotmány értelmében Meißner miniszterelnökségi államtitkárral és Göringgel — Hitler vezérkari főnökével — a parlament jogszerűtlen elnökével beszélje meg. Akárhogyan is történik, a ma nap döntő jelentőségű lesz Németország történelmében.

Későbbi berlini jelentések megerősítik hirdetésünket, amennyiben ma délelőtt minisztertanács volt Papen kancellár elnökletével. A minisztertanács végeztével Papen jelentést tett a helyzetéről Hindenburg Köztársasági elnöknek.

Este telefonon jelentik Berlinből, hogy Papen kancellár délután hat órakor megjelent a köztársaság elnökénél és

benyújtotta a kormány lemondását.

Az elnök elfogadta a lemondást és az ügyek vitelére egyelőre Papent bízta meg.

Papen birodalmi kancellár lemondásának elfogadása óta a tárgyalások Hindenburg birodalmi elnök személye körül csoportosulnak. Hitler Münchenben táviratot kapott, amellyel szombatra Berlinbe szölijták. Az általános vélemény az, hogy az elnök továbbra is a régi kormányformát kívánja fenntartani.

Ellopták Huberman Bronislaw hegedűjét

Az Aradon is jól ismert világhírű művész kellemetlen kalandja

Berlinből jelentik: Egész Németországban nagy megdöbbenést keltett az a titokzatos, politikai háttérű manőver, amelynek Huberman Bronislaw, a világhírű hegedűművész esett áldozatául. Huberman, aki évek előtt több ízben hangversenyezett Aradon is, most Északnémetországban járt, hangversenykörúton. A hangversenykörútja valóságos diadalútszámba ment és Königsbergben olyan nagy érdeklődés előzte meg Huberman fellépését, hogy a 800 személyt befogadó koncert-terem nem bizonyult elég nagyknak a koncert megtartására és így az operaházban kellett megtartani a hangversenyt.

Huberman Bronislaw 10 perccel a hangverseny kezdési időpontja előtt elindult kísérelével az operaház felé. Odaérve, átadta hegedűjét a színház portásának azzal az utasítással,

hogy a művész-szobába vigye. A művész mit sem sejtve, nyugodtan tartott a művész-szoba felé, ahol meleg ünnepeléssel fogadták. Azonban nagy megdöbbenéssel tapasztalta, hogy hegedűje nincs sehol és minden keresés, kutatás hiábavalónak bizonyult. Az előadás kezdésének időpontja elérkezett és Huberman hegedűjének nyoma veszett. Nem tehettek mást, minthogy az operaház intendánsa átküldött saját lakására Amati-hegedűjéért és a koncertszámait ezen a hegedűn játszotta el Huberman. A titokzatos háttérű hegedűlopás ügyében a rendőrség bevezette a nyomozást. Megállapítást nyert, hogy az operaháznak egyáltalán nincs portása. A rendőrség gyanúja a nemzeti szociálisták königsbergi csoportjára terelődött, akik Hubermannak, mint a Páneurópa-eszme követőjének akartak kellemetlenkedni.

CORSO MOZGO! UFA PREMIER!

WILLY FRITSCH Az aszfaltbetyár!

Ménard építész: **RALPH A. ROBERTS**

A felesége: **CAMILLA HORN**

Louis Verneull bohózata után készült új sláger. (Zenés vígjáték.)

Ha megfáztak

a gyermekei, vigyázzon, hogy ne szerezzenek még valamilyen fertőzést is. Óvja őket és adjon nekik

Panflavin-
pasztillákat

Löbl Jánost

a csödbíróság elé állította Makay Margit egy rendezetlen ezerpengős váltótartozása miatt

Budapestről jelentik: A régi budapesti Magyar Színház ügyeivel kapcsolatosan pénteken újra csödbíróság elé került az Aradon közismert Löbl János volt csanádmezei földbirtokos, aki Magyarországra kerülve, különböző vállalkozásba kezdett. Mint ismeretes, a földbirtokosnak Csanádmezyében többszáz holdnyi prima birtoka volt, amelyet örökölt. Ebből négyszáz holdat sajátították ki 1925-ben, mire Löbl Magyarországra költözött, ahol versenyistállót rendezett be magának, sajtó-, majd színházi érdeklőséget vállalt. Vállalkozásain rengeteg pénzt vesztett, számos követelést hagyva maga után kiegyenlítetlenül.

Egy ilyen kiegyenlítetlen követelés miatt vonta kérdőre Löbl Jánost a budapesti törvényszék csödbírósága, ahol Makay Margit, a Magyar Színház Aradon is ismert tagja 1000 pengő váltótartozása miatt kért csődöt egykori gazdája, a színház volt társigazgatója, Löbl János ellen. A csödkérellem érdemi tárgyalását péntekre tűzte ki a bíróság.

Az életfogytiglani fegyházra

Ittelt borosjenői gazdálkodó ügye a Tábla előtt

Véres falusi tragédia ügyében folytatott ma kihallgatásokat az aradi törvényszék. Néhány hónappal ezelőtt tárgyalta a törvényszék annak a gyilkosságnak ügyét, amelyet Corbu Miklós borosjenői gazdálkodó a múlt évben elkövetett.

Corbu agyonlőtte az Amerikából hazatért Zsuszka Antal gazdálkodót.

A tanúk nagyrésze a tárgyaláson úgy vallott, hogy a gyilkos eltette láb alól a férjét, mert utáiban állott. A felvonult tanúk szerint ugyanis Zsuszka amerikai tartózkodása alatt Corbu összebarátkozott feleségével és amikor a férj hazatért, közösen főték ki a gyilkosság tervét. Corbu ezzel szemben úgy vallott, hogy esztendőknél át dolgozott Zsuszka földjén, aki Amerikából azt írta neki, hogy ha hazajön munkájáért 100.000 lejt kap. Amikor azután hazatért és követelte részét, egyszerűen kidobta. Emiatt elkeseredett, inni kezdett és ittas állapotban követte el a gyilkosságot. Az aradi törvényszék előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosságban mondta ki bűnösnek

és Corbut életfogytiglani fegyházra, Zsuskánét pedig bűnrészeséért öt évi fegyházra ítélte.

Felebbezés folytán az ügy a Tábla elé került, ahol a védelem azt igyekezett bizonyítani, hogy szó sem lehetett előre megfontolt szándékról. Új tanukat nevezett meg, akik igazolni tudják, hogy Corbu részeg volt a gyilkosság éjszakáján. A Tábla elrendelte az utólag bejelentett két tanu kihallgatását és ezt ma eítette meg az aradi törvényszék. Szuronyos fegyőr kísérel fel a két vádlottat és az ő jelenlétükben folyt le Batrin János és Ignat Pál bokszeji gazdák kihallgatása. Batrin elmondta, hogy a gyilkosság éjszakáján találkozott Corbu szekerevel és látta, hogy a gazda részeg volt. Corbu neki is említette, hogy Zsuszka százezer lejt ígért neki munkájáért. Ignat érdekes változást tett. Elmondta, hogy a bűntett éjszakáján a Körös folyóban állva egy kocsit vett észre. Kíváncsi volt, ki lehet a szekérben és közelebb ment. Akkor látta, hogy Corbu ittasan fekszik a szekér alján, mellette egy öt-hat literes üveg hevert. Fegyvert egyik tanu sem látott nála.

Filharmonikus hangverseny

Ujjáéledt Aradon a Kulturpalotában a zenekultura

Arad kultúrtársadalmá találkozót adott ma este a Filharmonikusok szezonnyitó hangversenyén, hogy szívvel-lélekkel a komoly, értékes muzsikának szentelje magát. Az aradi Kulturpalota nagyterme hosszú idő óta nem volt olyan lelkes, forró sikerek színhelye, mint ma este, amidőn a kibővített, frissé, elevenné formált Filharmonikus zenekar foglalt helyet a csillárok szikrázó fényében uszó dobogón és Shuk Lajos amerikai tempót diktáló intésére rázendített az örökszép „Mesterdalmokok” nyitányára.

Már kilenc óra előtt egymás után fordultak be a Kulturpalotához vezető ut sarkán a hangosan túlközlő, suhanó gépkocsik és megindult a népvándorlás a kivilágított Kulturpalota impozáns épülete felé. Kocsikból, autókól suhogó estélyi-ruhás hölgyek, elegáns férfiak szállottak ki, de gyalog is csoportosan érkeztek az érdeklődők, akik a csipős, ködös hidegben sietve igyekeztek fel a széles lépcsőknél. Az előcsarnok kilenc órára már megtelt, dohányszag, kedélyesen beszélgető csoportok alakultak és a hangulaton érezhető volt, hogy a szezon első nagy társadalmi eseménye készül. Lázas érdeklődés, izgalom vibrált a levegőben, élénk várakozással tekintettek a koncert elé.

Valóságos divatkiállítás képét nyújtotta a Kulturpalota előcsarnoka koncertkezdés előtt. A legelegánsabb estélyi ruhák egész sorozata vonult fel, ragyogó, tarka képet nyújtott a hölgykoszorú: fekete georgette-ruhák suhantak tőve a tükröfényes márványpadlón, ezüstösen csillogó estélyi kabátok, vörös mousline-felhők és halvány rózsaszín csipke-ruhák változtak, színpompás képet alkotva. Természetesen a fekete dominált, hiszen a férfiak is kivétel nélkül fekete estélyi-ruhát viseltek s a fehér mellények, a hölgyek ruháin gyöngy, vagy szatén-díszítések csillantak elő a sötét tömegből.

A békeidők felejthetetlen, forró estéinek emlékét, a tiszta, magasztos zenekultura szellemét varázsolta vissza ez a hangversenyeszt az aradi Kulturpalota falai közé. Feltámadt végre a már-már halottnak hitt zenei élet Aradon és ez a diadalmos feltámadás agilis asszonyoknak, lelkes zenebarátoknak köszönhető elsősorban. Nem szabad megfeledkezni arról, hogy az elismerés koszorúját nyújtjuk át ezuttal Dán Oszkárának és a vele együtt szívvel-lélekkel, hetek, hónapokon keresztül fáradozott hölgygárdának, akiknek sikerült a mai nehéz anyagi viszonyok között is újra meggyújtani a zeneművészet fáklyáját Arad kulturájának templomában.

Mialatt a „Mesterdalmokok” hatalmas Es akkordjai végig hömpölyögnek a Kulturpalota nagytermén, egy-egy pillanatra a „Fest-wiese”-n képzelet el magát a hallgató. Ünnepi fény és ragyogás. Szép leányok és asszonyok legfrissebb, pompás toalettekben, estélyi ruhás férfiak, csillogó uniformisok, fényár és áhítatos hangulat. Arad ma találkozót adott magá-

Alkotmányellenes pontok a konverziós törvényben

A Semmitőszék nagyjelentőségű döntése. Bucurestiből jelentik: A Semmitőszék ma délután tartott plenáris ülésében hirdetett ítéletet abban a nagy érdeklődéssel kísért perben, amelyet a Creditul Rural indított dr. Stanescu alperes ellen, abból a célból, hogy a legfőbb román bíróság döntését provokálja ki abban a kérdésben, vajon az Argetoianu-féle konverziós törvény alkotmányellenes-e vagy sem. A Semmitőszék két előzetes tárgyalás után ma hidretett ítéletet a nagyjelentőségű perben és a felfolyamodásnak helyt adván, ítéletileg megállapította, hogy a törvény 8., 14., 28., 36. és 54. szakaszai az alkotmányba ütköznek. A Semmitőszék ítéletének igen nagy a jelentősége.

nak. Végre egy kulturünnep, végre valami más, mint amiben minden nap részünk van, komoly jó zene, imponáló kultúrtevényt, melyből lelki és szellemi felemelkedés fakad és bizonyára maradandó élnény, nemcsak a régi, fényes multra emlékeztető, de a jövőre is felbuzdító művészi cselekvés.

Az Aradi Filharmonia Egyesület 42 éves fennállása alatt most rendezte 145-ik zenekari hangversenyét. Nem titok, hogy ma — amikor például a berlini filharmonikusok a porosz állam és Berlin városának együttes anyagi támogatása mellett tudnak csak működni — nehézzé küzdelmek árán és sokszoros gondok közepette tudják a mi filharmonikusaink létüket fentartani. Ez az egyesület, mely a szó legigazibb értelmében folytatja önzetlen kulturtevékenységét, kizárólag saját erejére van utalva és semmi egyebet nem kér a társadalomtól, minthogy hangversenyét meghallgassa. A mi műveltség ismert városunk legegységesebb kötelessége, hogy a Filharmonia Egyesülettel szemben állandó érdeklődést tanúsítson és ezáltal fennmaradását biztosítsa. Az egyesület azzal, amit tegnapi hangversenyén bemutatott, nemcsak erre az érdeklődésre, de a legnagyobb művészi elismerésre is igényt tarthat. A sok izléssel és körültekintéssel összeállított műsor, — Wagner: „Mesterdalmokok” nyitány, Brahms: Első szimfónia, Enescu: Román Rapszódia, Liszt: „Tasso” — minden egyes számának előadása gondos kéz munkáját, sok fegyelmzettiséget, alapos átgondolást bizonyított. Ennek a műsornak a betanítása és megtanulása sok akarást, fáradságot és nagy munkát igényelt. Brahms szimfóniáját és Liszt „Tasso”-ját Aradon első előadásban hozták a filharmonikusok. Hogy sok kedvvel és lelkesedéssel dolgoztak, igazolták azok a finomságok is, melyeket külö-

Színház — Irodalom — Művészet

Ezerjő

Revübemutató az aradi színházban

Hangulatosan feldíszített színpad, a háttérben lágy tangó játszik a jazz... színes lampionok lebegnek a színpadon szerte, a szereplők izgatottan rohannak keresztül a nézőtérre... sok zene, nótá, tánc, móka, nevetés... és semmi tartalom. Ez az „Ezerjő”. De a közönség jól mulatott s végeredményben ez a fontos. Meg kell állapítani, hogy az aradi színház-szintárulat annyit nyújtott, amennyit csak lehetett. S a közönség zúgó tapsal irta alá a színház-nak az elismerőlevelet.

A szereplők közül kiemelni alig szükséges, az egész szintársulat szerepelt és mindenképp jó volt. A kabaré keretében forró sikert aratott Gellért Melinda művészi tökélyvel előadott két tánca és szívesen tapsolt a közönség Pop Smarandita aradi urileánynak, aki csengő, tiszta hangon és jó technikával két operáriát adott elő. Ez a két név képviselte a műsor komoly részét. Feltűnést keltett F. Szentirmay Lonci, akiben temperamentumos, nagyszerű táncosnót ismert meg a közönség. Kaptunk jól előadott tornamutatványokat is a műsor keretében. Erényi Böske és ifj. Szendrey Mihály duettjei általános tapsot arattak, a közönség nem tagadta meg elismerését két kedvencétől. Arató Ally kedves volt és mai szereplésével sokat nyert a közönség szemében. Magánzámái általános tetszést arattak, bár ez a revü csak kevés alkalmat nyújtott tehetségének érvényesüléséhez. Ugyanez áll Balázsra is. Felhő Ervin volt a kacagás varázslója. Valahányszor kijött a színpadra, már jól előre nevetés fogadta. A siker nagyrészen az ő érdeme. Arad című kupléja viharos tapsot eredményezett.

Felvonásközi szünetben a közönséget a büffében kellemes meglepetés várta. A Meinel-cég aradi fiókja kitűnő kávékávét szolgáltatott fel. Mindenkinek, aki csak je-

nösen a szimfóniában örömmel állapítottunk meg. A hatalmas műsor produkálásához szükséges volt, hogy az aradi muzsikusi társadalom színe-java összefogjon. Hogy ez megis történt, annak ékes bizonyossága volt az a körülmény, hogy a fuvós harmóniát tulnyomó részben a 93-ik gyalogezred zenészei szolgáltatták és hogy a hegedű, illetve a gordonka hangversenymesteri teendőit Tóthósy Magda hegedűművész és Fiedler Klára csellóművész dícséretreméltó készséggel vállalták és gyönyörű sikerrel látták el.

A nagyszerűen sikerült hangverseny érdemének oroszán része természetesen a karnagynak, Shuk Lajosnak jut. Shuk Lajos, a kiváló gordonkaművész, ki ezen a téren már nagy koncertsikereket aratott és különösen Amerikában szerzett sok dicsőséget, csak rövid ideje szentelte magát a dirigálásnak. Ennek dacára, hála annak a nagy lelkiismeretességnek és muzsikalitásnak, amely ezt az izig-vérig zenész embert eltölti, tegnapi koncertjével méltóan állott azok mellé a kiváló karmesterek mellé, akik a filharmonikusokat eddig is vezették. A hatalmas zenekart imponáló nyugalommal, a legnagyobb precizitással dirigálta és a reá bízott művek minden szépségét, finomságait tüzetes gonddal sikerült érvényre juttatnia. Shuk Lajos nemcsak abszolút muzsikalitásával, de lebilincselő modorával és páratlan agilitása révén is óriási nyeresége az Aradi Filharmonia Egyesületnek, akinek jövőbeli működése a legszebb reményekre jogosít.

A közönség, mely ugyszólván teljesen megtöltötte a Kulturpalota nagytermét, nem farkodott tapsaival és hisszük, hogy az az ováció, amely a műsor minden száma után ujjal erővel hangzott fel, az elismerésen kívül bátorítást fog jelenteni ugy a filharmonikusoknak, mint derék karmesterüknek. Ga.

A siker mámorában uszó, kitűnő Filharmonikus zenekarról Sándor Jenő, az Aradi Közlöny fotóriportere felvételeket készített a hangverseny után. A fényképek az Aradi Közlöny fiók-kladóhivatalában láthatók.

lenkezett, díjmentes kóstolót adtak a cég Európa-szerte elismert minőségű, párolgó fekete-kávéjából. Előadás közben még egy meglepetésben részesült a zsúfolt ház közönsége, amennyiben az agilitásáról és előzékenységéről ismert City-drogéria illatos szappanokat és egyéb illatszereket osztott szét a közönség között.

Igaz. Volt még egy tapsos szereplője a mai előadásnak. Bár nem lépett fel. Az aradi kupléban Felhő Ervin. dr. Botioc Elekét is megénekelte, aki az egyik páholyban foglalt helyet. A közönség a páholy felé tekintett a poigármester nevének említésekor és hatalmas tapsban tört ki. Így történt az, hogy a város polgármesterének neve ezuttal belekerült a színházkritikába. (—rosi).

* Az aradi Városi Színház heti műsora. Péntek este fél 9 órakor: Ezerjő (operettújdonóság, itt másodsor, C. bérlet, mozihelyárrakkal). Szombat délután 4 órakor: Amikor a kislányból nagy lány lesz (operett, 5, 10, 15, 20 és 25 lejes helyárrakkal). Vasárnap délelőtt fél 11 órakor: Weekend (operett, ifjúsági és népies előadás, matiné helyárrakkal). Vasárnap délután 4 órakor: Ezerjő (operettújdonóság, itt negyedszer, mozihelyárrakkal). Este 9 órakor: Ezerjő (operettújdonóság, itt ötödször, B. bérlet, mozihelyárrakkal).

* Indig Ottó új darabjának sajtóbemutatója. Budapestről jelentik: Ma volt Indig Ottó, az ismert erdélyi író új darabjának sajtóbemutatója a Nemzeti Színházban. A „Tűz a Monostoron” című darab Kolozsvár környékén játszódik le, a kuruc-labanc világ idején. A kritika szerint a darab vontatott, sok felesleges filozofálás történik benne és vannak felfelvonások, ahol egyéb nem történik, mint unalmas vita. Kijelentük a lapok, hogy a Nemzeti Színház szerencsétlen kézzel választotta ki ezt a darabot. A szereplők ezzel szemben szép kritikát kaptak. Kiss Ferenc, Bajor Cizi, Gál Gyula, Pethő, Lehotay mind elismerésben részesültek.

* Tarka est az Iparos Otthonban. Az Iparos Kulturház Vigszínpada vasárnap, november 20-án este „Tarka est”-et rendez. Belépődíj 20 lej.

Elítélte a bíróság Lutai dr. volt polgármester rágalmazóit

Az elbocsátott tisztviselők feljelentése Maniu miniszterelnök előtt — A vádlottak érdekes vallomása — Egy rejtélyes „ujságíró” szerepe a rágalmazási perben

Három volt városi alkalmazott került ma a bíróság elé, azzal vádolva, hogy megrágalmazták a miniszterium előtt dr. Lutai Cornél, Aradváros volt polgármesterét. A bűnper tárgyalása mindenesetre élénk világot vet arra, hogy néha miképpen kerülnek súlyosan vádló feljelentések a felsőbb hatóságokhoz és mennyire lehet hitelt adni hasonló manővereknek. Mert ilyenkor kiderül, hogy *senki felelősséget vállalni a vádakért nem akar.*

Lutai Cornél dr. polgármestersége idején különböző szabálytalanságokat leplezett le a városnál. Megállapította ugyanis, hogy Stír Mihály, az egyik városi faterap óra megdézsmálja a raktárt és kiderítette azt is, hogy két város, aki az ujaradi hidnál teljesített szolgálatot, sört kapott az ujaradi sörgyártól ajándékba és ennek ellenében különböző kedvezményeket nyújtottak számukra. A vizsgálat mindháromat bűnösnek állapította meg és ezért elbocsátották őket a város szolgálatából.

Az alaptalan feljelentés

Néhány héttel az elbocsátás után a belügyminiszterium értesítette Arad polgármesterét arról, hogy Maniu Gyula miniszterelnök-nél, valamint a belügyminiszteriumnál *feljelentést tettek ellene.* El is küldötték a feljelentés egyik másolatát, amelyben Bosneac Sava, Crisan János és Stír Mihály hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolják Lutai Cornél dr.-t. Azt írták róla felsőbb hatóságainak, hogy „idegeneknek” kedvez a románok terhére, sorban bocsátja el és üldözi a román tisztviselőket és alkalmazottakat, mert nála állást csak az állam ellenségei kaphatnak. Kiveszi a kenyeret a románok szájából és lassankint elpusztít mindent, ami román. A feljelentés ezután egy Eminescu-verset idéz a haza ellenségeiről, majd végül vezérfelügyelő kiküldését és

szigorú vizsgálatot követel Lutai dr. ellen.

A polgármester akkoriban nyomban válaszolt a vádakra, illetve felküldte a három feljelentő ügyében levezetett vizsgálat jegyzőkönyvét és ezzel a miniszterium ad acta tette az egész ügyet. Lutai Cornél dr. azonban nem elégedett meg ezzel, hanem bíróság elé állította a három feljelentőt, akiknek felelnie kellett a nevük aláírásával elküldött feljelentés adataiért. A bíróság ma tárgyalta az ügyet. A tárgyaláson Costa dr. elnök felolvasta a vádiratot, majd megkérdezte a három vádlottól, elismerik-e bűnösségüket.

— Nem kérem — mondták egyhangúlag — mert nem mi írtuk a feljelentést, mi csak aláírtuk és nem tudtuk, mit írunk alá.

Az elnök erre óvatosságból két vádlottat kiküldött a teremből és csupán Crisant hallgatta először ki. Crisan elmondotta, hogy elbocsátásuk napján elkeseredetten beszélgettek a városháza előtt, amikor mellettük elment egy ismeretlen férfi, aki ugylátszik meghallott valamit beszélgetésükből.

— Mi a baj, emberek? — szolt nekik.

Cáfolják Ottó extrónörökös házasságának híreit

Brüsszelből jelentik: illetékes helyen erélyesen cáfolják azt a hírt, amely Ottó és az olasz királyleány között készülő házasságról számol be.

Erre elmondották, hogy elküldték őket állásukból és nincs miből megélniök, mire az ismeretlen férfi biztatónan mondotta:

— Nem baj, majd én elintézek mindent. Várjanak meg itt, a városháza előtt, megcsinálom otthon a kérvényt, maguk aláírják és visszakapják az állásukat.

Ézzel az illető eltávozott és nemsokára visszajött egy kérvényhez hasonló irással, amelyet mindhárom aláírtak, anélkül, hogy elolvasták volna.

Elnök: És maguk látatlanban aláírtak valamit egy ismeretlen embernek? Semmit sem olvastak el abból az írásból?

Crisan: Pár szót elolvastam, de annyit láttam, hogy a sokéves szolgálatunkról van szó, tehát kedvező ránk nézve. Nem olvastam el a feljelentést, csak aláírtam.

Elnök: Tehát mégis feljelentést írt alá?

Crisan: Nem, kérvényt.

Végül kijelenti, hogy az ismeretlen férfi ujságírónak mondotta magát és azóta nem látta.

Utána Bosneacot hallgatták ki, aki megismételte mindazt, amit társa mondott.

Elnök: Alacsony, fekete, kövér férfi volt?

Bosneac: Igen, kérem.

Jövő héten eldől az aradi városi tanács sorsa

Nem tarthat örökké az interimárbizottság élete. — Dr. Botioe Elek interimárbizottsági elnök álláspontja —

A közeledő megyei tanácsválasztás előkészületeivel kapcsolatosan egyre intenzívebben kezdi foglalkoztatni Arad politikai pártjait a városi tanács sorsa. A legutóbbi választott városi tanács visszahelyezési kísérlete óta ebben az ügyben a nyilvánosság előtt nem történt semmi újabb lépés, holott

az interimár-bizottságok élete nem tarthat örökké

és a kormány által a trónbeszéd szövegében is kihangsúlyozott önkormányzati elv nem maradhat sokáig erkölcsi malaszt a tömegek számára.

Értesüléseink szerint maga az aradi interimár-bizottság is a fenti felfogást vallja és Botioe Elek dr. interimár-bizottsági elnök, attól eltekintve, hogy a jelen pillanatban a kormányhatalom exponenseként irányítja a város közigazgatását, mint régi politikus, ugyancsak az önkormányzati elv hívének vallja magát.

Ami a városi tanács sorsát illeti, erre vonatkozólag illetékes helyen az alábbi információt kaptuk:

— Értesüléseim szerint — mondotta informátorunk —

a városi tanács sorsa a jövő két folyamán minden esetre eldől.

Kétféle lehetőség áll rendelkezésére azoknak, akik ebben a kérdésben döntenek. Az első: vagy összehívják a régi választott tanácsot, amely átveszi az ügyek vezetését: vagy — ez a második eset —

összehívják a régi tanácsot, de azonnal fel is oszlatják, hogy kiirhassák Aradváros területére is az új községi választásokat.

A két kombináció közül az egyik a jövő hét

Elnök: Megismernék, ha maguk elé kerülne?

Egyhangú igennel feleltek a vádlottak.

Elnök: Nem tartotta ő ki magukat, mit valljanak?

Vádlottak: Azóta sem találkoztunk vele.

Pénzbüntetésre ítélt rágalmazók

A harmadik vádlott megismétli társai vádlomását, majd Mandru ügyész mondja el vádbeszédét. Ismerteti a feljelentést, majd kijelenti, hogy *nem ad hitelt a vádlottaknak, akik azt hangoztatják, hogy nem olvasták el a feljelentést.* Legalább a bevezetést el kellett olvasniok és az tartalmazta a legsúlyosabb vádakát, ez volt a legsértőbb. A vádlottak súlyos elítélését kéri. A feljelentő volt polgármester képviselőjében dr. Barbutei ügyvéd a vádlottaktól egy-egy lej erkölcsi kártérítést követel, míg a védelem nevében dr. Truia Bujor kéri felmentésüket. Leszögezi, hogy addig nem ismerhetik el a feljelentés aláírását, amíg az eredeti okirat a belügyminiszteriumból le nem érkezik. Nem lehet addig vádat sem emelni, mert semmi sem bizonyítja, hogy a vádlottak tényleg hasonló feljelentést írtak alá. De ha alá is írták, semmi sem bizonyítja, hogy tudták annak tartalmáról. A bíróság ezután tanácskozássra vonult vissza, majd hosszas megbeszélés után kihirdette ítéletét, amelyben *bűnösnek mondotta ki mindhárom vádlottat s egyenként 4000—4000 lej fő és 1000—1000 lej mellékbüntetés megfizetésére ítélte. Enyhítő körülménynek tudták be a vádlottak elkeseredését és nyomorát. Az erkölcsi kártérítésre irányuló kérést a bíróság elutasította, miután ez csupán a sajtó útján elkövetett rágalmazásnál követelhető. Az elítéltek feleltek a bírósági döntés ellen.*

folyamán föltétlenül be fog következni.

Érdekes, hogy egyébként a politikai pártok már huzamosabb idő óta számolnak a fenti két kombinációval. Maga a kormánypárt arad megyei tagozatának vezetősége tett olyan lépéseket, amelyek

a román pártok békés közigazgatási kollaborációját kívánják megvalósítani Aradváros tanácsában.

Ennek az elképzelésnek a magja az, hogy mindegyik párt a maga gazdasági jellegű képviselőit küldje be a tanácsba, egyezményes lista alapján, amely természetesen szükségtelemé teszi a kormánypárt számára a kisebbségi s így elsősorban is a Magyar Párttal való előzetes megegyezést, mert így a kormánypárt többsége biztosítva volna. Az új városi tanácsnak ez a pártközi gazdasági jellegű blokkja természetesen túlságosan is ideális elképzelés a jelen pillanatban, amidőn egy a liberális párt, mint a kormánypárt Marsieu-frakciója mereven elzárkózik minden kollaborációs terv elől. Így tehát akár a régi tanácsot helyezik vissza jogába, akár új választásokat írnak ki.

a nemzeti-parasztpártnak a Magyar Párttal kell kezdeményeznie paktumos tárgyalásokat,

amelyeket a megyei tanácsválasztásra kötött egyezmény tesz lehetővé, de ez még mindig nem zárja ki annak lehetőségét, hogy éppen a Magyar Párt részéről ne használhassák fel a helyzet nyújtotta taktikai előnyöket. Aradváros polgársága mindenesetre érdeklődéssel néz a jövő eseményei elé, amelyek már nem tagadhatják meg sokáig ennek a közel nyolcvanezer lakosu városnak gyakorlatilag is elismert önkormányzati jogát.

CENTRAL MOZGO: 5, negyed 8 és negyed 10 órakor.

SELECT MOZGO:

Az Atlantis királynője

Premier. Titkos küldetésben.

Pierre Bonoit világhírű regényének németnyelvű filmváltozata. Lenyűgöző cselekmény, csodás felvételek. Főszereplők: Brigitte Heim, Gustav Diessl, Wladimir Sokoloff

Harry Piel legújabb s egyszersmind legszenzációsabb filmje. A női főszerepben Maria Solvej

HIREK

Az elveszett paradicsom

Az egyik prágai napilapban fedeztem fel a szenzációs jelentést, hogy Morvaországban ráakadtak egy községre, amelyről eddig senki sem tudott. Dobra Voda-nak hívják a községet, amely semmiféle kimutatásban nem szerepel, amely boldog paradicsomi állapotok közepette élt, mert nem volt közgazgatása, nem fizetett adót és mindenki tevékenysége szerint rendezte be életét. De most már vége szakadt a patriarkális életnek, most már hivatalosan tudomást szereztek a község létezéséről. A boldog falu néhány lakosát ugyanis megszállta a nagyravágyás, új, díszes házat akartak felépíteni. Bementek a legközelebbi városba és bank-kölcsönt kértek birtokukra. A kölcsönkérés azonban hivatalos formásgokkal jár, oda iratok, okmányok kellene és az okmányszerzés során pattant napvilágra a szenzáció. Most már Dobra Voda-t is besorozták a hivatalos községek sorába, bírót, előjáróságot, csendőrséget és adóvégrehatót kap. És közelebb kerül a nyugati civilizációhoz. Biztos, hogy nem is olyan sokára elátkozzák az egykor boldog dobravodai egyszerű parasztlakókat a bankkölcsön intézményét...

Mi azonban megnyugvással állíthatjuk, hogy ez az eset nálunk nem történhetett volna meg. Mert szeretnénk látni azt az eldugott helyet, amelyre a mi adóvégrehatóink nem akadnának rá...? (—rosi.)

— **IDŐPROGNÓZIS:** Lényeges időváltozás nem várható.

— **Duca a király előtt.** Bucurestiből jelentik: A király ma hosszabb kihallgatáson fogadta I. C. Ducát, a liberális párt elnökét.

— **Lupescu kilépett a kormánypartból.** Bucurestiből jelentik: A képviselőház alakuló ülésének korelnöke, Lupescu, aki az alelnökválasztáson kisebbségben maradt, ma levelet intézett a nemzeti-parasztpárt elnökéhez és abban bejelenti a kormánypartból való kilépését.

— **Kiutasítják a külföldi alkalmazottakat.** Bucurestiből jelentik: A kormány egyik legégetőbb problémája a munkanélküliség kérdése, amit a külföldi állampolgárságu alkalmazottak kiutasításával akarnak enyhíteni. Szeptember 15-től 4800 külföldi alkalmazottat utasítottak ki az országból, akiknek már december 15-ig el kell hagyniuk az országot. Legközelebb sor kerül a többi külföldi alkalmazottra is. A munkaügyi minisztérium értesítette az érdekelteket vállalatokat, hogy már előre is elutasít minden intervenciót, minthogy a munkanélküliség kérdésének megoldásánál minden más szempont mellékes.

— **Zsidóellenes tüntetések a debreceni egyetemen.** Debrecenből jelentik: Az egyetemen ma zsidóellenes tüntetések folytak le. Hír szerint egy női hallgató is súlyosan megsebesült. A dékán azt tanácsolta a zsidó vallású diákoknak, hogy néhány napig ne látogassák az előadásokat.

— **Legteljesebb, legideálisabb, legenyhébb használt a Solvo pirula.** Egy doboz 20 lej. Földes-gyógy-szer.

— **Meghalt Grünfeld Vilmos,** a „Brassói Lapok“ alapítója. Budapestről jelentik: Grünfeld Vilmos, a „Brassói Lapok“ alapítója ma 65 éves korában meghalt. Grünfeldet legnap operálták Budapesten, azonban szervezete nem bírta ki a műtétet. Holttestét Brassóba szállítják, ahol a családi kriptában helyezik el.

— **Visszaköltözött a kilakoltatott aradi lakó.** Ma délután a Sárossy-uccában sétálóknak nem mindennapi látványban volt részük. Egy Sárossy-uccai háztulajdonos a hatóság közbenjöttével kilakoltatta lakásából Molnár Agnést, vadházastársával, Botinceanu Mihállyal és kislányával együtt, mivel közel egy éve nem fizetett házbért. A kilakoltatás tegnap este történt és az asszony butorai az uccára kerültek és egész éjszakára ott is maradtak. Az asszony vadházastársa azonban nem nyugodott bele könnyen a dologba és egész egyszerűen ma délután a bezárt lakásról leverte a lakót, visszavitte a butorokat és ismét elhelyezkedett a lakásban. A házigazda erre már a rendőrség védelmét kérte, ahonnan Negoiscu komisár szállott ki a helyszínre és a meglehetősen kitas állapotban levő Botinceanu Mihályt előállította a rendőrségre. Az eljárás folyik ellenük.

LEGUJABB

Amerika nem ad haladékokat

a december 15-én esedékes háborus adósságokra

Washingtonból érkezett jelentések szerint Franciaország nem számíthat az amerikai moratórium meghosszabbítására. A párisi sajtó befejezett dolognak tartja, hogy Hoover nem fog haladékokat adni a december 15-én esedékes háborus tartozásokra. Most tehát arról van szó, hogy kompromisszum útján lehessen Amerikát engedékenységre bírni.

A Petit Journal washingtoni tudósítója jelenti lapjának, hogy Stimson külügyi államtitkár természetesen elzárkózik minden állás-

foglalás elől s csak annyit mondott, hogy Hoover elnök addig nem dönt az európai országok moratóriumkérése felett, míg nem tanácskozott Roosevelttel. Ha nem sikerül utódával meg egyezni, akkor a felelősséget a jelenlegi kongresszusra hárítja, amelyben övé a többség.

A francia leszerelési tervről úgy nyilatkozott Stimson, hogy Amerika nagy rokonszenvvel fogadta Herriot kezdeményezését és az illetékes tényezők most tanulmányozzák a tervet,

Meggyilkolták Hoover legjobb barátját

Robins ezredest halálraítélték a banditák

Newyorkból jelentik: Bostonban a detektívek letartóztattak egy banditát, aki állítólag kijelentette, hogy jelen volt, amikor alkoholcsempészek a tengerbe dobták Raymond Robins ezredest, Hoover elnök egyik legjobb barátját.

Az ezredes, aki sokszoros milliomos volt,

tudvalevőleg szeptember 3-án tünt el, Rengeg pénzt adott az alkoholcsempészek elleni küzdelemre és ezért a csempészbandák gyűlölték és titokban halálraítélték. Állítólag egy csempészyachtra vitték, a nyílt tengerre mentek vele és ott összekötözve a vízbe dobták.

— **Ujabb hamis pénzeket foglalt le az aradi rendőrség.** Megirtuk, hogy egy aradi szállító egy tekeres huzlejjel fizetett a vámnál és a csomagban több hamis pénzt talált a pénztáros. Ma megismétlődött az eset ugyancsak a vámnál és most egy másik szállítványozási vállalat fizetett huszas tekerccsel és abban ismét találtak néhány hamis huszast. A rendőrségen kihallgatták a szállítót, de nem tudott felvilágosítást adni arról, hogy ki fizetett neki hamis pénzzel. A rendőrség a legerélyesebb nyomozást vezette be az egyre jobban elterjedő hamispénzek gyártóinak kézrekerítésére.

— **Halálozás.** Silberer Sándor 68 éves korában Aradon elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz az aradi zsidótemető határházából. Halálát családja és rokonai gyászolják. Elhunyt ismerősei, valamint tisztelői körében mély részvétet keltett.

Az első hókristályok

Csütörtökön délelőtt apró jégkristályok kezdtek lefelé szállingózni az aradi uccákra. Az első aradi hó! A tavasiető járókélők talán észre sem vették a tél első csillogó vendégeit, pedig nemsokára talán már magas rétegekben teríti be körülöttünk a földeket, az uccákat, a háztetőket. Bizonyos, hogy amint jött, úgy egyszer el is fog mulni a tél és újra plusz lesz az, ami ma a hőmérőn és a zsebeinkben — minusz...

— **Az osztálysorsjáték mai húzásának eredménye.** Bucurestiből jelentik: Az osztálysorsjáték mai húzásának eredményei: Nyolcszáz ezer lej nyert: 7847. Háromszáz ezer lej nyert: 31.268. Husz ezer lej nyert: 63.217. Tíz ezer lej nyertek: 3118, 43.018. Tízezer lej nyertek: 74.275, 71.571, 63.540, 29.183.

— **Aradi betörő öngyilkossági kísérlete.** A napokban beszámoltunk az aradmegyei közpórházba Schwartz Haim ismert tolvajt aki egy borotvapengével elvágta nyakán az ereket. Schwartz Haim Bucurestiben született és onnan járt le vidéki körútjára. Így tévedt Aradra. Aradon a Szabadság-téren levő Dörner-féle üzletbe akart betörni, de a sarkon posztoló rendőr raitakapta és letartóztatta. A rendőrségen azután kiderült, hogy mintegy 20 izben volt büntetve és amíg bünlajstromának összeállításán fáradoztak a detektívek, őrizetbe vették. Itt azután eddig még ismeretlen helyről egy borotvapengét kerített és ezzel követte el tettét. Valószínűleg a büntetéstől való félelmében akart megválni az életétől. A kórházban nyert információk szerint Schwartz Haim rövidesen felgyógyul, úgy, hogy még a hét folyamán átkísérhetik az ügyészségre.

Megperdült a dob a Károlyi grófok pesti palotája felett

Budapestről jelentik: Csütörtökön elérkeztek az Egyetem-téri gróf Károlyi-palotát, amelynek drága butorai, műtárgyai, szőnyegei idegen kézre kerültek.

Az elárverezett értékek között szerepelt az az íróasztal is, amelyen Haynau az aradi 13 vértanu kivégzését elrendelő utasítását írta alá.

A történelmi emléket a Nemzeti Múzeum vásárolta meg.

— **Az aradi rendőrség népesedési osztálya felhívja mindazokat, akik ezideig nem váltották ki fényképes személyazonossági igazolványukat,** hogy minél hamarabb váltsák ki, annál is inkább, mert csakis a fényképes igazolvánnyal szavazhatnak a választásokon.

— **Sírköavatás.** Néhai Liebermann Dezső sírköavatása vasárnap délelőtt 11 órakor lesz az izr. temetőben.

— **Autós banditák garázdálkodása Érmihályfalván.** Érmihályfalváról jelentik: Vakmerő betörés történt az elmúlt éjszaka folyamán Érmihályfalván, ahol eddig még ismeretlen tettesek teljesen kifosztották Érmihályfalva legnagyobb divatáru-üzletét, a Rosenfeld-céget. A bevezetett nyomozás megállapításai szerint, a betörők a késő éjjeli órákban autón érkeztek Érmihályfalvára, kibontották az üzlet hátsó bejáratának falát és így hatoltak be az üzletbe, ahol felgyújtott villanyok mellett dolgoztak. Mintegy 200 ezer lej értékű árut vittek magukkal a betörők. Érdekes megemlíteni, hogy csakis a kimondottan java árut rabolták el az ismeretlen tettesek. Kézrekerítésükre erőves nyomozás indult meg.

— **Aradi rendőri hírek.** Lacku Péter Str. Rahovei 46. szám alatti lakos, akinek bérkocsifuvarozása van, ma feljelentést tett az aradi rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik behatoltak házába és 3 lószerszámot elloptak, melynek értéke mintegy 3000 lej tesz ki. A rendőrség részéről Nadaban detektív vette kezébe az ügyet és csakhamar sikerült is elfognia a tolvajt Ilse Vasil személyében, akinél az elloptott szerszámokat megtalálták. — Az aradi rendőrségre ma előállították Oprea Mária tolvamót, aki már nem egy izben volt az aradi rendőrség foglya. A vád most az volt ellene, hogy az elmúlt éjjel egyik külvárosi kocsmában mulatott Bulzan Györggyel, akinek tárcájából mulatozás közben 900 lej loptott el. Őrizetbe vették.

— **Az aradi rendőrség utlevélosztálya felhívja Izsák Róza aradi lakost,** hogy saját érdekében minél előbb jelentkezzen az aradi rendőrség utlevélosztályán.

Meghalt Braun Gusztávné

Pénteken délután temetik az elhunyt uriaszonyt

Az elmúlt éjszaka folyamán hosszas szenvedés után örök álmra hunyta le szemeit Braun Gusztávné, Braun Gusztávnak, az aradi Fehér Kereszt-szálló és kávéház egykori tulajdonosának és téglagyárosnak közbecsülésben állott neje. Az elhunyt uriaszony 54 éves volt. Háromnegyed évvel ezelőtt súlyos betegség támadta meg szervezetét, mire aggódó családja Budapestre kísérte, ahol az egyik előkelő szanatóriumban vették kezelés alá. Mivel operáció vált szükségessé, ezt a leg gondosabb körülményekkel hajtották végre. Ezt követően az uriaszony állapotában öröndetes javulás is mutatkozott, minek folytán családja visszahozta Aradra. Braun Gusztávné szervezetét a súlyos műtét azonban annyira igénybe vette, hogy késői utóhatások léptek fel, amelyek további betegeskedéseket idéztek elő. Hat hónapon át fektült betegágyában, szeretettel gondos ápolásban az uriaszony, míg végül is a hosszas kényszerfekvéstől elgyengült szervezetet krízisbe sodorta a halál, amely az elmúlt éjszaka elkerülhetetlen módon beállott.

Braun Gusztávné elhunytát előkelő, kiterjedt rokonságán kívül egész Arad uritársadalmának részvéte kíséri ki utolsó útjára folyó hó 18-án, pénteken délután 2 órakor a Str. Ghiba Birta 46. számú gyászházból. Férjén, Braun Gusztávnak kívül gyermekei, László és Margit, férjesezt Rényi Tiborné, valamint a dr. Flesch-Békés-, Kovács-, Sárosi- és Reiner-családok gyászolják.

— Dr. Buda László rádióelőadása. Ma, pénteken, romániai időszámítás szerint délután 5 órakor, dr. Buda László főszerkesztő a budapesti „Dunaposta” hírlaptudósító iroda vezetője, érdekesnek ígérkező felolvasást tart a budapesti stúdióban.

— Szabadlábbon a temesvári vasúti katasztrófa gyanúsítottja. Temesvárról jelentik: Az emlékezetes temesvári vasúti katasztrófa előidézésével vádolt Csernák András váltóbort tegnap, négy heti vizsgálati fogság után, szabadlábra helyezték. Csernák ügyében folytató tárgyalás folyt le tegnap délelőtt, melyen a tanukat hallgatták ki. Turcu Jánost, a halálvonatot mozgópostását, Bogdan Traian mozdonyvezetőt, Prunkl Fülöp vonatvezetőt, Velici komiszárt, a vizsgálat vezetőjét, valamint Kneip Róbert váltóellenőrt szolgáltatták a bíróság elé, mint tanukat, akik többé-kevésbé érdemleges tanuvallomásokat tettek. Végül Nicolau védőügyvéd kérte Csernák szabadlábra helyezését, miután szökéstől nem kell tartani. A bíróság elrendelte Csernák András szabadlábra helyezését, amibe az ügyész is belenyugodott. Csernák délután két óra tájban hagyta el a fogház épületét, hogy visszatérjen otthonába, felesége, gyermekei körébe, akiktől egy végzetes októberi éjszaka borzalmas eseményei szakították el.

— Erős, vérbő, kövér emberek számára a természetes „Ferenc József” keserűviz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendszeres bélműködést biztosít. Számos szakorvosi jelentés bizonyítja, hogy a Ferenc József víz szív- és idegbajosoknak, vese- és cukorbetegeknek, valamint köszvényben és csuszban szenvedőknek is nagyon jól tesz s ezért méltán megérdemli a legmelegebb ajánlást. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Véres bosszu. A galsai csendőrség előállította Iatco Jon községbeli gazdálkodót, aki megtámadta Rista István galsai lakost és kését kétszer a szerencsétlen emberbe döfte. Kihallgatása alkalmával bevallotta, hogy tettét bosszúból követte el. Az eljárás a később gazdálkodó ellen megindult.

— Koszorúmegváltás. Salgó Pál és neje Braun Gusztávné ravatalára szánt koszorúmegváltás címén 300 lejt juttatott el az aradi izraelita fiuarvánház számára, míg szintén 300 lejt a Zsidó Szeretetház részére adományoztak.

— A Radnai-uti betörések gyanúsítottjai a bíróság előtt. Az elmúlt év karácsonya táján szervezett rablóbanda garázdálkodott a Radnai-ut és a vasút környékén, ahol számos betörést követtek el. A nyomozás megállapításai szerint, háromtagú társaság követte el a sorozatos betöréseket, amelyeknek során kifosztották Condrea Illés vasúti tisztviselő lakását is, ahol hatalmas vagyont sejtettek. A lopott holmi között volt a tisztviselőnek egy kisebb idegenpénz-gyűjteménye és ennek értékesítése közben fogták el a tetteseket. A társaság szellemi vezetője, Fecske Mihály, alias Kocsis Mihálynak sikerült Magyarországra szöknie, két barátját azonban letartóztatta a rendőrség. Hornea Florea és Hutiu János személyében. A két gyanúsított ma került a bíróság elé. Mindketten tagadták, hogy részt vettek volna a betörésekben, csupán annyit ismertek el, hogy ismerték a megszökött betörőt. Felvonultak a károsultak is, akik azonban csupán a betörésre nézve tudtak adatokat szolgáltatni, a betörőket nem ismerték. A szembesítések során már a vádlottak ellenmondásokba keveredtek, de kitarítottak amellett, hogy nem vettek részt a betörésekben. A bíróság az ügyben holnap hirdet ítéletet.

Valószínű

Farkas azt mondja az uccán Sebesnek:
— Te, ma óriási potozkodás lehetett a kávéházban.
— Miből gondolod?
— Abból, hogy öt pontot én is kaptam.

— Szent Erzsébet-triduum. Beszámoltunk arról, hogy az aradi Minorita templomban három napos ájtatosság lesz a keresztény jótékonyok nagy szentjének, szent Erzsébetnek tiszteletére. Az ájtatosság pénteken, szombaton és vasárnap lesz a rózsafüzér-ájtatosság keretében. A szentbeszédet mind a három napon Huszár Jusztin főgimnáziumi hittanár mondja.

— Öngyilkosság Szemplakon. Ma délelőtt jelentette a szemlakeresés az aradi csendőrszárnyparancsnokságnak, hogy Vaguerer Jon 74 éves gazdálkodó, házában iszállójában felakasztotta magát és mire rátaáltak, már halott volt. Mivel megállapítást nyert hogy az idős gazdálkodó önkézzel vette véget életének, megadták a temetési engedélyt. A gazdálkodó tettének oka ismeretlen.

— Előadás a Zsidó Kulturházban. Értékes előadást tartott szerdán este a Zsidó Kulturházban dr. Dohány Sándor ismert aradi orvos az arab-zsidó kérdéssről. Részletesen ismertette az arabok kasztrendszerét, valamint anyagi és kulturális helyzetüket. Szívesen vázolta az arabok és az ott élő zsidók közötti viszonyt, majd pedig rátért a rabszolgaságban élő fellahok kérdésére. A mindvégig reinkivül érdekes előadást érdeklődéssel fogadta a hallgatóság.

FILM KÖZLÖNY

Titkos küldetés

Harry Piel legújabb hangosfilmjének bemutatója a Select-moziban.

Minden jelenetében izgalmas, lüktető tempójú és eleven cselekményű kalandos filmdráma Harry Piel legújabb hangosfilmje, amely ma került sajtóbemutatóra a Select-moziban. Harry Piel egyike azoknak a néma-sztároknak, akiket a hangosfilm diadalmas bevonulása sem törhetett le, sőt filmjei a hangeffektusok által csak nyertek érdekességben, izgalmas, lebilincselő hatásukban. Ezuttal titkos küldetésben jár Harry Piel, mint a világbéke titkos szövetségének kiküldöttje, akinek feladata az, hogy megsemmisítse Mannheim professzor borzalmas hatása, az emberiség kipusztítására alkalmas találmányát. Közben szerelem fejlődik Harry Piel és a professzor bájos, széke kislánya, Mária Solweg között, akik az általános happy-endben egymásra találhatnak. A rendezés abszolút tökéletes munkáját Joe Pasternak látta el.

— Egy volt mikalakai köztisztviselő bünygye. Ma ítékezett az aradi törvényszék Gábor Sever, a mikalakai községháza volt tisztviselője felett, akit ezuttal ismét sikkasztással vádoltak. Gábor Sever most tölti le hathónapos büntetését, amelyre egy hasonló ügye miatt ítélték el és szuronyos fogházőr kísérte a mai tárgyalás alkalmából a tárgyalóterembe. A vád ellene ma az volt, hogy 540 lejt vett fel Takács Gábor újmikalakai lakostól, azon a címen, hogy kórházi ápolási költségeket kell fizetnie, amiért a kolozsvári klinikán kezelték. A pénzt azonban nem küldötte el a klinikának, hanem megtartotta. A bíróság a tapuk kihallgatása után, egy havi fogházra ítélte a volt köztisztviselőt, aki felebezést jelentett be az ítélet ellen.

— Elfogott aradi betörőbanda. Mint ismeretes, néhány nappal ezelőtt a rendőrség letartóztatta Hizó János Calea Vanatori 3. sz. alatti lakost, aki társaival együtt rengeteg baromfioltvájlást követett el az utóbbi hónapokban. A rendőrség a kihallgatások és károsultak jelentkezéseiből megállapította, hogy Hizó társaival mintegy 10 ezer lej értékű baromfi loport. Az erélyesen vezetett vizsgálat mára eredménnyel járt, amennyiben sikerült a rendőrségnek előállítani Hizó János bűntársait. Hornea Florea 54 éves és Hornea Sándor 32 éves Strada Gelu 46., valamint Ilics Mátyás 28 éves Calea Vanatori 6. szám alatti lakosok személyében. Kihallgatásuk alkalmával bevallották, hogy Hizó Jánossal együtt, számos baromfioltvájlást, ezenkívül mintegy 20 kisebb betörést követtek el. Kihallgatásuk folyik.

— Az Aradi Filharmonia Egyesület ezuttal fejezi ki hálás köszönetét azon tisztelt hölgyeknek, akik szívesek voltak a bérletgyűjtésre vállalkozni és sikeres akciójukkal lehetővé tették azt, hogy sorozatos hangversenyek legyenek tarthatók.

— Elutasított bodegaengedély-kérvények. Aradváros egészségügyi bizottsága csütörtök délután tartotta rendes ülését, amelyen több iparengedély kiadása felett döntöttek. Az egészségügyi bizottság, a Kereskedelmi és Iparkamara képviselőjének felszólalására elhatározta, hogy korlátozni fogja a jövőben a bodega-engedélyek kiadását, mert ezeket a helyiségeket egyes tulajdonosok korszmává alakították át. A bizottság két bodega-nyitási engedélyt utasított el.

— Munkanélküli magántisztviselők figyelmébe ajánljuk, hogy folyó hó 20-ig jelentkezzenek Strada Romanului (volt Zrinvi-u.) helyiségünkben, mert későbbi jelentkezéseket a munkanélkülieket segélyező bizottság nem vesz figyelembe. A Magántisztviselők Egyesülete.

— Áramszünetelés. A villanytelep igazgatósága értesíti a n. b. fogyasztó-közönöset, hogy nagyobb mérvű javítások miatt, folyó hó 20-ikán, vasárnap — kedvező idő esetén, — az áramszolgáltatás szünetelni fog: Reggel 8—10 óráig a Strada Mocioni, Strada Ghiba Birta és Calea Aurel Vlaicu, valamint az ezen utcák által határolt részekben; továbbá Gradiste, Pernyáva, Gáj és Ségában. Reggel 8—12 óráig a Bulevardul Carol, Bulevardul Dragalina, Malul Muresului, Calea Banatului, Piata Avram Iancu, Strada Metianu, Piata Catedralei, Strada Bratianu, Strada Caragiale, Calea Saguna, valamint az ezen utcák által határolt részekben.

— Súlyos betegek megmentője az amerikai „Sloan's Liniment”. Kibirhatatlan izületi gyulladások, zuzódások, kifiamodások fájdalmait azonnal megszüntetik, ha a gyógyszerrel bedörzsölést végezzük. Az emberiség megmentőjeként említik a csodálatos gyógyszernek az Egyesült-Államokban élő felfedezőjét. A legkínzóbb fájdalmak is azonnal megszüntetnek, ha néhány csepp „Sloan's Liniment” gyógyszert használunk. Ma már Romániában is kapható e csodálatos világhírű gyógyszer.

— Dr. Lakatos szanatóriuma. Baden bei Wien, a téli idényben, dacára a teljes üzemnek, mérsékelt áron ad teljes ellátást, betegeknek és üdülőknak. Az összes gyógykezelések, — külön szivostály dr. Singer Richárd egyetemi m. tanár vezetése alatt, — eisörangu diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

Tizennyolcmillió ötszázezer lei értékű

ötezerlejes került vissza a Nemzeti Bank aradi fiókjába

Az a kormány, amely egy éves uralma alatt állandóan valóságos rózsaszínű felhők között élt, tavaly ősszel nemcsak a sötét konverziós törvénnyel ajándékozta meg az ország népét, hanem határtalan optimizmusában olyan nagy papírbankókat is nyomtatott, amelyek úgy nagy címletűkkel, mint pazar színváltozatukkal nagy feltűnést keltettek. A néhai Argetoianu-gazdálkodás megteremtette Románia számára a soha nem remélt ötezer lejes papírpénzt, melyet mult év októberben, a konverziós törvényjavaslat benyújtásának szomorú hónapjában hoztak forgalomba. Ennek a szép bankónak csábító színeit azonban egészen az utóbbi hetekig nem élvezhette a lakosság legnagyobb része, mert az úgy eltűnt előlünk, mint ahogyan az októberi hó elolvad az enyhe napsugár melegében. Már el is felejtettük, hogy Romániában ötezer lejesek is vannak, de Madgearu most úgy elének vetítette az ezerszínű ötezeres bankjegyet, mintha nem is miniszter, hanem villámgyors kezű bűvész volna. Elrendelte ugyanis, hogy az ötezer lejes bankókat december elsejéig, a száz lejes papírpénzt pedig december tizenötödikéig be kell szolgáltatni. Ez a szigorú felhívás néhány nap alatt megnyitotta a népszerű Wertheim-szekrényeket és az

egyszerű felhőneműs sifonokat is. Iyekben gondosan elzárva tartották a bankókat. Természetesen igen sok élelmes csempész a külföldre is vitt a művészen szép ötezer lejesekből, amelyek most rohamosan visszaözönlenek oda, ahonnan egy évvel ezelőtt elindultak: a Nemzeti Bank hatalmas trezorjába.

Az Aradi Közlöny ma érdeklődött a jegybank aradi fiókjának vezetőjénél, hogy a miniszteri felhívás következtében mennyi ötezer lejes bankjegyet szolgáltatott be eddig?

— Mi egy évvel ezelőtt csak tizmillió lej értékű ötezeres papírpénzt hoztunk forgalomba fiókunk területén — volt a válasz — és ez a mennyiség mostanig tizennyolcmillióötszázezer lejre szaporodott, tehát nyolcmillióötszázezer lejjel több futott be hozzánk, mint amennyit kiadtunk.

— Ez a többlet nemcsak a külföldről vándorolt vissza, hanem természetesen az ország más vidékeiről is. Remélhetőleg december elsejéig még több bankjegy jut hozzánk, mert ezek december elseje után elveszítik érvényüket.

Az ötezer lejesek egyéves pályafutása tehát két hét múlva véget ér.

SPORT KÖZLÖNY

Vasárnap Universitatea—TMTE bajnoki mérkőzés lesz Kolozsváron

Miután eddig a nemzeti bajnokság során úgy az Universitatea, mint a TMTE csak 5 mérkőzést játszott le, az őszi fordulót befejező hatodik mérkőzést közös megállapodással vasárnap Kolozsváron játsszák le. A mérkőzés rendkívül érdekesnek ígérkezik, mert ha a TMTE legyőzi az egyetemi csapatot, úgy jelenlegi ötödik helyéről a negyedik helyre lép elő és egyforma pontszáma lesz az Universita-

teaával. Viszont az egyetemi csapat, amely különben otthoni pályán fog játszani, a leghatározottabb győzelméi akarással lép a pályára, mert győzelme esetén egyenlő pontszáma lesz a Venus-szal és így a bajnoki ranglétrán a NAC csapatát is megelőzi. Méltán tekint tehát felfokozott érdeklődéssel ezen kolozsvári mérkőzés elé az ország sportközönsége, mert ennek eredménye valóban sokat változtathat a bajnoki tábellán.

Az amatőr boxolók középeurópai serlegét alapították

Bécsből jelentik: Az osztrák boxszövetség hivatalában tartották meg közös összejövetelüket az osztrák, csehszlovák, magyar és bajor boxolószevetségek kiküldöttei. A konferenciát Reich szerkesztő vezette. A kiküldöttek elhatározták, hogy az 1933. évben megrendezik a négy ország serleg-mérkőzését. Az első meccs januárban lesz Bajorország és Ausztria között Bécsben. Februárban Csehszlovákia és Ausztria találkoznak Prágában, míg márciusban Magyarország fogadja Budapesten a csehszlovák csapatot. A csehszlovák—magyar revansmeccs 1933. decemberében folyik le Prágában.

A serlegbizottság elnökségét is megválasztották. Elnök az osztrák Reich, alelnök a bajor Kirchmaier, titkár a magyar Kankovszky és pénztáros a csehszlovák Ruzicska lesz.

O Braun Csibit meghívták a Rivierára. Az MTK egykori híres jobbszélső csatára Antibesbe megy futballozni.

O Végleges a Vienna november 27-iki budapesti szereplése. Az osztrák bajnokság vezető csapata november 27-re, a milánói magyar—olasz mérkőzés napjára Budapestre ajánkozott. Szerdán megtörtént a mérkőzés végleges leköltése. A Vienna jön, csak azt nem tudják még, hogy milyen csapat lesz az ellenfele. Ha a válogatás nem tizedeli meg, a Hungária egyedül fogadja a „Vienna“-t.

O Vasárnap rendezik meg Románia mezeli futóbajnokságát. Bucurestiből jelentik: Az év utolsó hivatalos jellegű atlétikai attrakcióját vasárnap rendezik meg Bucurestiben, mikor is az országos mezeli futóbajnokságot bonyolítják le mintegy 10 kilométeres, eléggé nehéz terepen.

O Kopenhága meghívta Bárányt, Tóth Ilonát és Mallász Gittát. Kopenhága február 10-én és 12-én nagy nemzetközi versenyt rendez, melyben a női számok dominálnak, tekintettel a dán női uszósport fejlettségére. A dánok Tóth Ilonkát és Mallász Gittát hívták meg, akik a meghívást el is fogadták. Különös és kissé szokatlan óhaját fejez ki a dánok további meghívása, amennyiben dr. Bárány Istvánt is meghívják, de mert egyszerű náluk megfelelő ellenfele nem lenne, másrészt mert Bárány visszavonult a versenyzéstől, az Európa-bajnoktól és rekordertől stílusbemutatót várnak. Amennyiben ez a terv megvalósulna, úgy ez lenne az első „uszóakadémia“, a vivóakadémiák mintájára.

O Csökkent Amerikában a rugbójátékból eredő halálos balesetek száma. New-Yorkból jelentik: A végét járó rugby-szezon ebben az esztendőben kedvezőbb képet mutat a halálos balesetek szempontjából. Míg tavaly több mint 50 játékos halt meg a rugby-pályán, ezidén csak 24 játékos ért halálos baleset, 1932-ben számos főiskolást ért szerencsétlenség, ezidén csupán kettő halt meg. Ebből a statisztikából a szakkörök arra következtetnek, hogy az amerikai rugby-pályákon szűnőben van a durva és életveszélyes játékra való törekvés.

O 24 év előtt futotta első marathoni versenyt az amerikai Percy Wyer és legutóbbi versenyén — 40 éven jóval felüli kora — még harmadiknak tudott befutni 2.47 órai idővel a torontói marathoni versenyen. A versenyt különben az Amerikában élő finn Komonen nyerte Webster előtt.

O 35 perc alatt győzte le az újdonsült dán tennisz bajnok Jacobsen 6:1. 6:2 arányban a sokszoros régi bajnokot, Ulrichot.

O A berlini hatnapos kerékpárversenyt befejezték. Brocardo—Guimbretiera nyerte a versenyt Funda—Schön és Rieger—Ehmer előtt.

Keresse fel / PILISINE

kozmetikai szalonját

P. Avram Iancu (Szabadság-tér) 16. Hajszálak, szemölcsök végleges eltávolítása. — Esti kikészítések. — Arcmasszage. — Olcsó bérletrendszer.

Az angol úszószövetség átveszi a magyar tehetségkutató rendszerét

Budapestről jelentik: Donath Leóhoz, a nemzetközi úszószövetség magyar főtitkárához érdekes átirat érkezett az angol úszószövetségtől. A brit szövetség értesült arról a tehetségkutatóról, amit a MUSZ az olimpiai játékok után megkezdett. Az angolok részletes felvilágosítást kértek: hogyan folyik a sorozás és hogyan történik azután a tehetségesnek talált úszógyerekek további nevelése. A MUSZ természetesen készséggel rendelkezésre bocsátja munkatervét az angoloknak.

O A bécsi I. liga állása. Vezet a Vienna 15 ponttal. Rapid 14. Sportklub 13. Ausztria 12. Admira, WAC, Nicholson 11. FAC, BAC 8. Hakoah 7. Wacker, Libertas 6 ponttal.

O Az olasz kormány támogatásával alakult lasiban egy sportegyesület. Isiből jelentik, hogy Lambertenghi egyetemi tanár vezetésével a helyi olasz lakosságból egy új olasz sportegyesületet alakítottak, melynek védnöke az olasz kormány és teljes felszerelését is az olasz szövetségektől kapta.

O A magyar góllövő statisztikában Cseh (Hungária) van az első helyen 12 góllal. Utána: Auer (Ujpest) 11, Turay (Ferencv.) 10, Bihámy (Nemzeti) 9, Kalmár (Hung.), Lukács (Szeged), Jakube (Uj.), Takács II. (Ferencv.), Ticska (Hung.) 8, Polgár (Budai), Serényi (Kispest) 7 góllal következnek.

O Oroszország belép a FIFA-ba. Rómából jelentik, hogy a szovjet labdarúgószövetség felvételét kérte a nemzetközi labdarúgószövetségtől. Bár a szovjet „elvi fenntartásával“ kíván belépni a polgári államok nemzetközi szervezetébe, a FIFA hír szerint a felvétel ellen nem emel kifogást és az oroszok kérését kedvezően fogja elintézni.

Madárvédelmi kiállítás

Igazán szerencsés elgondolás volt a Mezőgazdasági Kamara vezetőségétől a madárvédelmi kiállítás bekapcsolása a szombaton megnyíló fajbaromfi kiállítás keretében. Ha nem is teljes egészében, de fontosabb tárgyaiban egész kis madárvédelmi muzeumot láthatunk a kiállításon, amely minden bizonnyal érdeklődést kelt és híveket toboroz majd a madárvédelem részére. Hiszen az utolsó órája már annak, hogy minden érző szívű és logikusan gondolkodó ember nemcsak híve legyen ennek a szép mozgalomnak, hanem tettekkkel is támogassa azt. Előítünk állott az elmúlt nyáron is az a szomorú látvány, hogy a különböző kártékony rovarok révén temérdek gyümölcs pusztult el és ez a gyümölcshullás sokmillió kárt jelent az ország kereskedelmére.

Bámulatos könnyelműség a szálló- és kerttulajdonosoktól, hogy érzéketlenül, közönyösen nézik gyümölcsfaik, szőlők pusztulását, ahelyett, hogy fészekodukat tennének kertjükbe és a zord időkben, amidőn a madarak nem találják meg ételmüket, ellátnák őket étellel. A halás kis madarak azután tavasszal a kertben építenének fészket és elpusztítanak a káros rovarokat és azoknak tojásait is. Nem szabad késnünk egy percet sem, miután a madárvédelmi szezon fele elmúlt már, hanem ki kell sürgősen függesztenünk kertünkben minden 30—40 fa körzetébe egy-egy odut, vagy etetőt és lássuk el étellel. A város vezetősége is figyeljenhetne végre és a parkokban, valamint a ligetbe felállíthatna elegendő mennyiségű odut s néhány etetőt. Mutasson a város követendő példát és nyújtson ételmet az éhes, didergő madaraknak. Ez nemcsak kulturkötelesség, hanem a lakosság anyagi érdekeit is szolgálja.

B. F.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Vissza kell állítani az aradi választott A Kereskedelmi és Iparkamara felterjesztése az új telefonközpont, a telefondíjak leszállítása és a kenyérbélyeg elengedése végett bíróságot

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara a mai napon három igen fontos ügyben küldött felterjesztést az illetékes miniszteriumokhoz. Ismeretes, hogy a Kamara épületében 1912-től kezdve működött az aradi tőzsde választott bírósága, amelynek ítéletei az érdekeltek körében a legteljesebb megelégedést keltették és a melynek elvesztése súlyosan érintette az aradi kereskedő, iparos és mezőgazdatisadalmat, mert a tőzsdei választott bíróság mindig gyorsan és teljes precizitással intézte el az eléje került ügyeket. Amióta az aradi tőzsde választott bírósága kénytelen volt működését beszüntetni, azóta a rendes bíróságokat tulterhelte a jogkereső közönség s ebből az államra is nagyobb terhek sulyosodtak, mert a bíróságok személyzetét szaporítani kellett. Az aradi kamara vezetősége a gazdasági szükségesség alapján, valamint az állami költségek csökkentése érdekében most megújította azt az akcióját, amely a választott bíróságok működésének megengedését célozza. A kamara által ma elkészített felterjesztésnek valószínűleg megfelelő jó hatása lesz az igazságügyminiszteriumban.

A másik fontos probléma, amely miatt a Kereskedelmi és Iparkamara interveniált, az aradi új telefonközpont megalkotása és a telefonköltiségek mérséklése. A postaigazgatóság ugyanis elrendelte, hogy azok, akik november

hónapban bevezették a telefont, ingyen kapják meg a felszerelést és munkát. A kamara mai felterjesztésében azt kéri, hogy ne csak novemberben, hanem mindig ingyen szerelje fel a posta az új előfizetők telefonját, mert ez ösztönzi a közönséget a telefon bevezetésére és így elérhető, hogy a telefonelőfizetők száma ötven százalékkal emelkedik.

A harmadik felirat különösen népelemezési szempontból bir igen nagy jelentőséggel. Tudvalevőleg ezután csak ugynevezett integrális lisztből lehet kenyeret sütni és mivel a kenyér a mai kereset viszonyokhoz képest igen drága, attól lehet tartani, hogy a szegényebb néposztály kénytelen lesz lemondani a kenyérfogyasztásról és ehelyett burgonyát eszik, a melynek nincs olyan tápértéke, mint a buza-lisztből készült kenyérnek. A kamara vezetősége arra kéri az illetékes miniszteriumokat: rendeljék el, hogy azok, akik nem a pékektől vásárolják a kenyeret, hanem a maguk által készített, de pékműhelyekben sült kenyeret fogyasztanak, ne legyenek kötelesek a kenyérbélyeget megfizetni. Ez némileg olcsóbbá tenné az ilyen kenyeret, anélkül, hogy a liszt-fogyasztást kedvezőtlenül befolyásolná, vagy a liszt árát csökkentené, sőt ellenkezőleg: emelné a kenyérfogyasztók számát. Ez a felterjesztés is kétségkívül rokonszenves fogadtatásra talál magasabb körökben is.

A lisztkészletek bejelentése az aradi városházán

Az új kenyértörvény rendelkezéseinek értelmében a malmok, a lisztraktárak és a péküzemek kötelesek jelenlegi lisztkészleteiket az egyes községi gazdasági nyilvántartások számára a törvény életbeléptetésétől számított három napon belül bejelenteni. Aradváros területén a bejelentési hely a város gazdasági hivatala, amely tekintettel arra a körülményre, hogy az új törvény a Monitorul Oficial november hó 14-iki számában megjelent, az összes hivatali táblákon közzétette felhívását. A felhívással kapcsolatosan a mai nap folyamán az alábbi aradi cégek jelentették be készleteiket: Neuman Testvérek 12 és fél vagon liszt, Takács István 6020 kg. liszt, Kristóry József 11.725 kg. liszt, Czigány János 27.600 kg. liszt, Weisz Szigfried 3700 kg. liszt, Farkas István 22.000 kg. liszt, Bornstein Sándor 5 vagon liszt, Schwartzberg Károly 1500 kg. liszt, Dán Róza 1300 kg. liszt, Ribarovics Ignác 6800 kg. liszt.

A bejelentésekkel kapcsolatosan az Aradi Közlöny munkatársa felkereste Jac Jenő gazdasági tanácsost, aki a megkezdődött összeírásokra vonatkozólag a következőket mondotta:

— Mint ismeretes, november hó 25-étől kezdődőleg életbelépnek az új kenyértörvénynek azok a rendelkezései, amelyek szerint csak kétféle lisztfajtát lehet forgalomba hozni és csak egyféle lisztfajtából lehet kenyeret sütni a fogyasztók számára. Mivel a törvény rendelkezéseinek végrehajtását csakis úgy tudjuk ellenőrizni, ha ismerjük a város területén lévő, jelenlegi készleteket, ezért szívesen fel az érdekelteket, hogy lisztkészleteiket jelentsek be. Tekintve, hogy a törvény 14-én jelent meg, jelentkezéseket csak november hó 18-ig fogadhatunk el. A bejelentett lisztkészleteket az illető cégek november hó 25-ig bezárólag kiárusíthatják, de ettől az időponttól kezdve már az új rendelkezések lépnek életbe.

— A NEMZETI BANK ARADI FIÓKJÁNÁL ma, pénteken délelőtt tíz óráig jelentkezzenek azok, akik valamely franciaországi cégnek, vagy francia állampolgárnak, bármilyen valutában tartoznak. Ez a felhívás vonatkozik minden pénzügyre, ipari és kereskedelmi vállalatra, kereskedő-cégre és exportőrré. A román állam ugyanis a Franciaországgal folyó kereskedelmi forgalom megkönnyítése céljából, a magyarországihoz hasonló clearing-egyezményt akar kötni és tudni kívánja, hogy az egész országban mennyi tartozás áll fenn francia alattvalókkal szemben. Csak ezeknek a statisztikai adatoknak birtokában bocsátkozhatik a Nemzeti Bank a clearing-tárgyalásokba. A bank aradi fiókjának ma, pénteken délelőtt tíz órakor telefonon kell bejelenteni a bucaresti-i főintézet számára a kimutatást és ezért szükséges az adósok azonnali jelentkezése.

— Másfél milliárd váltó-óvatolási összeg. Az egyik bucaresti-i közgazdasági szaklap figyelemreméltó kimutatást közöl az ez évi július- szeptemberig megóvatolt váltókról, amelyeknek teljes összege egymilliárdhat-százhuszezer lej. A kimutatás szerint, a legnagyobb összegekről kiállított váltók adják ki a megóvatolt váltók többségét, tehát a nagy cégek, gyárak, vállalatok bírák legkevésbé rendezni váltóikat. A kimutatás az alábbi adatokat tartalmazza: a tizezer lejjig szóló kis váltók összege száztizenhárommillióhat-százhetvenezzer lej, a tizezer lejtől ötvenezer lejjig szóló váltók összege kétszázharmincötmillió-háromszázötvenezzer lej, az ötvenezer lejtől száz ezer lejjig szóló váltók végösszege kétszázkétnil-liószáznegyzezerkilencszázhatven lej, a száz-ezer lejen felüli megóvatolt váltók teljes összege pedig hatszázkilencvennyolcmillió-háromszázharmincnyolcezer lej. Az óvatolás alá került összes váltók ötvenöt százaléka száz-ezer lejen felüli összegről szól.

"OLLA"
GUM..?

mely megóvja Önt nemi betegségektől.

Ne kísérletezzen egészségével, kérjen Ön is kimondottan "OLLA" óvszort.

Ficamodások törések

okozta fájdalmak hamar elmúlnak

Abban a pillanatban, ahogy Sloan's Liniment-et használunk, — nem masszírozva, csak kengetve — a fájdalom elmúlik. Apaszítja a daganatot, azonnali könnyebbéget és jó érzést szerez. Soha-se hiányozzék otthonunkból egy üveg Sloan's. Használjunk Sloan's Liniment-et rheuma, szába, ischias, hátfájás és mindennemű izomfájdalom ellen.

SLOAN'S
LINIMENT
mególi a fájdalmat.

Egy üveg ára 75 lel.

Az adókövetelés mindent megelőző

Meglepetést keltő törvényszakaszok

• Néhány évvel ezelőtt nagyjelentőségű akció indult meg annak érdekében, hogy Romániában az állami követelések csak sorrend szerinti legyenek érvényesíthetők. Akkor még sokkal élénkebb volt a kapcsolat a külfölddel, mindenütt virult a gazdasági élet és számos nagy államban pénzűbőség uralkodott, aminek következtében az idegen tőke szívesen kereste fel Romániát. Az állami követelésekre elrendelt elsőbbség azonban riasztóan hatott a külföldön és a bucaresti-i parlament be is látta annak szükségességét, hogy az állami követeléseket a behajtás szempontjából egyenrangúvá tegye bármely magánköveteléssel. Most nagy meglepetést keltett a Monitorul Oficial egyik legutóbbi számában „A rendkívüli pénzügyi törvények” 13. és 16. szakaszainak megjelent szövege, amely azt tartalmazza, hogy az állami adók három évre visszamenőleg a telekkönyvi bekebelezéseknél is elsőbbségi jogot élveznek, de a többi állami követelések csak a betáblázás sorrendjében érvényesíthetők.

— AZ ADÓVALLOMÁSI IVEK BEADÁSÁNAK HATÁRIDEJE. Az aradi uccákra és közhivatalokba ma kikerültek az aradi pénzügyigazgatóság plakátjai, amelyekben adóvallomásra hívják fel Arad és Aradmegye háztulajdonosait. A felhívás közli, hogy november 20-ikától kezdve, december 15-ikéig adhatók be az adóvallomások. Minden háztulajdonos köteles benyújtani vallomását, akár új, akár régi házat bír, még azok is, akik adómentességet élveznek. Azok a háztulajdonosok, akik december 15-ikéig elmulasztják az adóvallomás benyújtását, büntetésben részesülnek míg az egyébként adómentességet élvezők elvesztik eme kedvezményüket.

— Aradi cégek összeköttetése Magyarországgal. Ismeretes, hogy Románia és Magyarország között clearing-egyezmény jött létre, amely rendkívüli módon megkönnyíti a két állam exportörjei, kereskedelmi és ipari pénzügyintézetei között a forgalom lebonyolítását, mert a Magyarországból kapott áruk ellenértékét és általában minden tartozást, amely magyarországi lakossal szemben aradi iakosnak fennáll, nem idegen valutában, hanem leiben lehet lefizetni a Banca Nationala aradi fiókjánál. Az egyezmény szerint a pengőt 29.23.97 aranyárfolyamon számítja át a jegybank fiókja. Az Aradi Közlöny szerkesztősége ma érdeklődött a Nemzeti Bank aradi fiókjánál, hogy milyen hatással van az egyezmény a két állam közötti kereskedelmi forgalomra. Azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a jegybank fiókja a legsimábban intézi el a nozza beérkező befizetési kérvényeket és ha azokat szabályszerűen felszerelik a szükséges mellékletekkel, úgy azonnal átveszi a vámszámlákban feltüntetett pengőnek megfelelő lejt. Az információ szerint, Magyarországon is ugyanilyen precízen intézik el a kérelmeket. A clearing-egyezmény általában megnövelte a kereskedelmi forgalmat Románia és Magyarország között, mert az elszámolást teljesen leegyszerűsítette.

Kommunista bünper

Izgalmas tárgyalás az aradi törvényszék előtt

Izgalmas kommunista-bünper tárgyalta ma az aradi törvényszék első szekciója. Vádlottként Simon József aradi munkás állott a bíróság előtt, akinél három hónappal ezelőtt a sziguranca lázító röpiratot talált, a munkást vizsgálati fogságba helyezték és ma tartották meg az ügyben a főtárgyalást, amelyen Simont a kommunista-perek ismert védője, dr. Nagy Hugó temesvári ügyvéd védte. Kihallgatták Hedesan Cornel sziguranca-komiszárt, aki elmondotta, hogy a házkutatás alkalmával, a lakásban elrejtve találták meg a Bécsből jött lázító röpiratokat. Simon tagadta a terhére rótt vádat és kijelentette, hogy semmiféle kommunista szervezettel összeköttetésben nem állott és hasonló lapokat nem rendelt.

Cutunoiu ügyész vádbeszédében a Marzescu-féle rendtörvény alapján kérte Simon elítélését és súlyosbító körülménynek említette fel, hogy az aradi törvényszék egy ízben már elítélte a vádlottat hasonló büntetelményért. Nagy dr. beszédében felmentést kért és kijelentette, hogy Simont a Marzescu-törvény alapján elítélni nem lehet. Rámutatott arra, hogy senki még be nem bizonyította, hogy a házkutatásnál talált lapok tényleg lázító tartalmúak. A bíróság rövid tanácskozás után elrendelte, hogy a bűnjelként lefoglalt röpiratokat adják át az ügyészségnek, amelynek hivatása megvizsgálni tartalmukat és idézni azokat a részeket, amelyek lázító tartalommal bírnak. Nagy dr. védenca szabadlábrahelyezését kérte, amit az ügyész az államrend szempontjából ellenezett. A bíróság elutasította a szabadlábrahelyezési kérelmet, azzal az indokolással, hogy november 24-ikén megtartják az új főtárgyalást és ezt a rövid terminust a vádlott a fogházban is bevárhatja.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVAN
felel.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, NOVEMBER 18.

Bukarest. 13: Gramofon. 14: Gramofon. 18: Rádiózenekar. 19.25: Rádiózenekar. 20.40: A filharmonikusok hangversenye. — Budapest I. 10.15: Hangverseny. 13: Déli harangszó. 13.05: A rádió házikvintettjének hangversenye. 4.30: A rádió diákfelőrája. 5: „Napi jeremiádák.“ Dr. Buda László felolvasása. 5.30: Rác Lala és cigányzenekarának hangversenye. 6.30: Iparművészetünk helyzete. 7: Gaál Franciska első hangosfilmje. Közvetítés a Paramont budapesti stúdiójából. 8: „A turáni alföld.“ Dr. Cholnoky Jenő előadása. 8.25: Az Operaház előadásának közvetítése. „Don Juan“ Majd: Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 12.20: Adler zenekar. 13.40: Wagner—Liszt: Tannhäuser. 14.10: Gramofon. 17.55: Romantika az operában. 21: Közvetítés Berlinből: Klasszikus operettek. 22: Olimpiai díszhangverseny. 23.15: Gramofon. — Belgrád. 12: Rádiózenekar. 13.05: Gramofon. 13.35: Gramofon. 16: Gramofon. 17.30: Rádiózenekar. 21: Mozart. 22.10: Keringő. — Brünn. 16.30: Gramofon. 17.10: Rádiózenekar. 20.20: Brácsaverseny. 23.20: Rádiózenekar. — Brüszsel. 21: Liszt: I. magyar ábránd. — Kassa. 13.30: Cigányzene. 14.35: Gram. 15.30: Hemerka zenekar. 18: Gramofon. 19: Magyar óra. Turák a Magas Tátrában. 20.05: Rádiózenekar. — Milano. 18.10: Gramofon. 20: Könnyű zene. 20.30: Gramofon. 21.45: Szimfonikus hangverseny. — Mor. Ostrava. 10.30: Fuvós zene. 13.30: Rádiózenekar. 20.05: Könnyű zene. — Róma Nápoly. 18.20: Könnyű zene. 21.30: Könnyű zene. — Varsó. 18: Szórakoztató zene. 21.10: A filharmonikusok szórakoztató zenéje. 24: Táncczene.

SZOMBAT, NOVEMBER 19.

Bucuresti. 13. Gramofon. 14. Gramofon. 18. Sibiceanu-zenekar. 20.40. Gramofon. 21. Rádiózenekar. 21.45. Siminescu énekesnő. 22.05. Rádiózenekar. — Budapest I. 10.15. Pathé gramofonhangverseny. 1. Déli harangszó. 1.05. Az 1. honvédegyalozred zenekarának hangversenye. 5. A „Rádió Élet“ gyermekjátéskönyve. 6. Novella. 6.30. Morvay Ákos magyar nótákat zongorázik. 7. Mit üzen a rádió. 7.30. Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 8.45. Énekes István előadása az olimpiászról. 9.15. Vigjáték-előadás a stúdióból. „Egy tulbuzgó fiatalember“. Vigjáték 3 felvonásban. Majd: Berend Endre szalon- és jazzzenekarának, valamint Horváth Gyula cigányzenekarának hangversenye az Ostende-kávéházból.

Kalmár Pál énekszámával. Budapest II. 7. Kristall gramofonhangverseny. — Bécs. 12.30. A Machek-zenekar szórakoztató zenéje. 14.45. Gramofon. 17.35. Híres művészek gramofonlemezjei. 17.25. Mandolin-zenekar. 19.10. Régi bécsi hangok. A szimfonikusok hangversenye. 20.50. Vogelhut szakszofon- és Fritz zongoraművészek. 23.25. Werba-zenekar. — Belgrád. 12. Gramofon. 13.05. Rádiózenekar. 16. Kivánság-hangverseny. 17. Wülsche énekesnő áriaestje. 17.30. Rádiózenekar. 19.55. Gramofon. 23. Táncczene. — Berlin. 17.05. Zenekari hangverseny. 19.35. Brahms-dalok. 20.25. Gramofon-kabaré. 20.55. Offenbach: Hoffmann meséi című daljátéka a magdeburgi színházból. — Brüszsel. 22. D'Albert: „Hegyek alján“ című operája a kir. színházból. — Kassa. 12.30. Gramofon. 13.30. Rádiózenekar. 18. Gramofon. 19.40. Dalok. Mor. Ostrava. 11. Katonazene. 12. Gramofon. 20.15. Fuvós zene. 21.40. Kromatikus harmonika. 22. A Wagner-citeratrió hangversenye. München. 20.25. Thomas: Mignon című operája. — Palermo. 21.45. Lehár: „Frasquita“ című operettje. Prága. 7.15. Zenés ébresztő. 12. Gramofon. 18.50. Gramofon. — Róma. 18.30. Gramofon. Táncczene. 21.45. Wolf—Ferrari: „A csintalan özvegy“ operett.

NYILTTA.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

Braun Gusztáv úgy a maga, mint gyermekei László és Margit férj. Rényi Tiborné, valamint az alulírott rokonsága nevében megtört szívvel jelenti, hogy felesége

Braun Gusztávné
sz. Kohn Ida

életének 54-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt.

F. hó 18-án, pénteken délután 2 órakor a Str. Ghiba Birta 46. számú gyászházból helyezték örök pihenőre.

Dr. Flesch Salamon és neje Kováts Ignác és családja.
sz. Kohn Milla. Sárosi Adolf és neje
sz. Kohn Hermína.
szv. Békés Mártonné sz. Kohn Manó és neje
sz. Kohn Tera

testvérei és sógorai.

Rényi Tibor veje. Rényi Pál unokája.

Minden külön értesítés helyett.

Részvétlátogatások mellőzését kérjük.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk, Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely erólisti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

ÜGYNÖKÖKET KERESSEK román, francia, belga nyelvények eladására leépített tisztviselők és szakmabeliek előnyben. Márkus, Bul. Reg. Ferd. 38.

LAKÁS.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadó-jában, a Minorita templommal szemben. 800

VÉTEL ÉS ELADÁS.

GYORSAN PÉNZHEZ JUT, ha eladó tárgyait beadja Salgóné bizományi üzletébe Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Karácsonyi ajándéktárgyak iránt már most van érdeklődés s így sürgősen keresek ezüsttárgyakat, aranyneveket, dísztárgyakat, keleti és gyári szőnyegeket, szobaberendezéseket, márkás porcellánokat, zongorákat stb. 1000

EBÉDLŐSZÖNYEG, gyári szmirna, futó szőnyegek és összekötő belsődi perzsa nagyon olcsón eladó. Str. Bratiana 18. Házfelügyelőnél a cím. 3942

12 és 6 SZEMÉLYES ezüst evőeszközök, ezüst gyertyatartók, ezüst tortatál, komplett szobaberendezések, szőnyegek, festmények, márkás porcellánok, azórmebundák, dísztárgyak, férfi kabátok, vitrinek, komódok, antik sarokszékények, storeok, függönyök, a-zalateritók, asztal és ágyneműk, fényképező gép, álló villanylámpák, fotelok, tükrök, ebédlőóra, fali vitrinek, melissani és Neu Wien servisek, dísztárgyak stb. eladók. Salgóné bizományi üzlete, Str. Horia 1, (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 10:00

ELADÓ Porcellán fall mosdó, telepes rádió, márvány asztal, nagy üst, összecsuítható asztal, női ruhák, kabátok, cipők, fehérnemű, estélyi ruha és cipő stb. Megtekinthető d. u. 2-4-ig. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában. 3544

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos Aron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 12. házmesternél.

GABY

kalapszalonn. Nincs áremelés! Filc divatkalap, fekete bordó és sötét-kék 70 lejtől kapható. Arad, Bul. Reg. Ferd. 11. (volt József főherceg ut)

HASZNALT, de jó állapotban levő vezeték kiöntő-kagyló, megvételre keresetlik. Címeket az Aradi Közlöny kiadó-jába kérek.

Kriptát keresek

sürgősen megvételre a rom. katolikus temetőben. — Ajánlatot „Kripta“ jegyére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek 3978

Puha ólom

megvételre kerestetik.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

INGATLAN.

MAGANHAZ 3 parkettás szoba összes melék helyiségekkel. szabadkézből eladó, volt Vágóhid-ucca 18. 8918

130.000.— lej készpénzzel átvehető sarok üzletház

a v. Kasza-uccában 2 szobás lakás, 300 kocsma, ivószoba, fűszerüzlet teljes berendezésével, 210.000 lejtért eladó.

Kizárólagos megbízott: Petrán, Arad, Piața Avram Iancu 16. (Szabadság-tér).

Használt fehér hálószoba

eladó. Megtekinthető 1-től 3-ig. Weissberger. volt Aulich Lajos-ucca 8. szám. 3948

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISEG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában.

Jöjjön hozzánk!

Meglátja érdemes! Arverésből, alkalmi véslelekből, hagyatékokból származó ebédők, hálók, uriszobák, szalonnok re. d. kivül olcsón. Kaszák 0, 1, 2, 3-a, olcsón. Férfi- és női bundák, gardero szekrények, tehér butorok, összecsuítható vasgályak, lószőr matrac 3 párna 950 lej. Amerikai írósztal, amerikai redőnyös könyvszekrény. Tonet-székek 100 lej, ottomán 900 lej. stb. stb. COMISIO bizományi üzlet Bul. Reg. Maria 9. — A velünk összeköttetésben álló temesvári zálogház 24 százelek mellett folyósít kölcsönöket arany és ezüst tárgyakra, ékszerekre, valódi szőnyegek, írógépekre, stb., úgy, hogy ilyen tárgyaknak a zálogházba való eljuttatására megbízásokat ismételtelen elfogadunk.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!